

2016

AB „Energijos skirstymo operatorius“

SOCIALINĖS ATSAKOMYBĖS PAŽANGOS ATASKAITA

2017 m. balandžio 28 d.

eso

TURINYS

APIE PAŽANGOS ATASKAITĄ	4
VADOVĖS ŽODIS	5
ATSAKINGOS VEIKLOS PRINCIPAI IR PRIORITETA	6
APIE BENDROVĘ	10
Akcininkai ir pagrindiniai veiklos rodikliai	10
Bendrovės valdymas	11
Tiekimo grandinės aprašas	14
Rizikos vertinimas, atsargumo principo paisymas	14
Skaidrumas ir korupcijos prevencija	14
DARBUOTOJAI	15
Skaidri ir aiški atlygio sistema	16
Profesinės sąjungos ir kolektyvinė sutartis	16
Darbuotojų kompetencijų ugdymas	17
Praktikos ir įsidarbinimo galimybės	18
Naujų darbuotojų integravimas	18
Žmogaus teisių apsauga, įvairovė ir lygios galimybės	19
Darbuotojų veiklos valdymo sistema	20
Darbuotojų sveikata ir sveikatingumo skatinimas	21
Profesinis meistriškumas	21
Rangovų švietimas	21
RINKA, INVESTUOTOJAI IR KLIENTAI	22
Rinkos liberalizavimas	22
Investuotojai	22
Klientų aptarnavimas	22
Klientų nuomonė	22
Aptarnavimo kanalų vystymas	23
INVESTICIJOS IR TINKLO PLĖTRA	24
Elektros ir dujų apskaitų eksploatavimas ir plėtra	24
Išmanioji apskaita	24
Elektros ir dujų tinklų modernizavimas	25
Elektros tinklo investicijos	25
Dujų tinklo investicijos, plėtra ir modernizavimas	26

APLINKOSAUGA	28
Energetinis efektyvumas	28
- Energetinio efektyvumo iniciatyva „Tiek, kiek reikia“	28
- Geros valios susitarimas „Žaliasis protokolas“	29
- Energijos tausojo patarimai gyventojams	29
- Nacionalinė edukacinė programa „Darni mokykla“	29
Kraštovaizdžio apsauga	29
Modernios technologijos	29
Aplinkos apsaugos vadybos sistema	30
Atmosferos taršos valdymas	30
Išteklų taupymas	31
VISUOMENĖ IR BENDRUOMENĖS	32
Bendradarbiavimas su Lietuvos bibliotekomis	32
Energetikų renginiai visuomenei	32
Prevencinis gyventojų švietimas	32
Informacinė saugumo kampanija „Saugi energija“	34
Parama	34
Visuomenės nuomonė	34
ATASKAITOS TURINYS IR ASPEKTŲ RIBOS	36
Suinteresuotų šalių įtraukimas	36
Rodiklių lentelė	37

APIE PAŽANGOS ATASKAITĄ

AB „Energijos skirstymo operatorius“ (toliau – ESO, Bendrovė) yra Jungtinių Tautų (JT) iniciuoto „Pasaulinio susitarimo“ (angl. *Global Compact*) dalyvė ir teikia kasmetinę Pažangos ataskaitą, parengtą remiantis susitarimo principais bei „Pasaulinės ataskaitų rengimo iniciatyvos“ (angl. *Global Reporting Initiative, GRI*) rekomendacijomis.

„Pasaulinis susitarimas“ apima 10 atsakingos veiklos principų ir įpareigoja organizacijas dalyves jų laikytis: skatina įmones nedaryti žalos aplinkai, bendruomenei, kitiems verslams ir bendromis pastangomis su JT, valdžios institucijomis ir nevyriausybėmis organizacijomis dalyvauti socialinių ir aplinkos apsaugos problemų sprendime, prisidėti prie visuomenės raidos ir ekonomikos augimo.

Tai – pirmoji ESO, įkurtos 2016 metais sujungus AB LESTO ir akcinę bendrovę „Lietuvos dujas“, socialinės atsakomybės Pažangos ataskaita.

Kaip atskiras dokumentas Pažangos ataskaita AB LESTO buvo rengiama kasmet, nuo 2012 metų, bei pristatoma lietuvių ir anglų kalbomis. Akcinė bendrovė „Lietuvos dujos“ socialinės atsakomybės veiklą atskleidavo įmonės periodinėse finansinėse ataskaitose.

Šioje Pažangos ataskaitoje pristatoma 2016 metų ESO veikla socialinės atsakomybės srityje: santykiuose su klientais, rinkos dalyviais, taip pat su aplinkosauga susijusioje veikloje, santykiuose su darbuotojais ir visuomene. Ataskaitoje aprašomos Bendrovės socialinės atsakomybės strateginės kryptys, veiksmas ir pasiekimai.

Klausimus, komentarus ir pastabas dėl socialinės atsakomybės veiklos bei ataskaitos turinio ir tobulinimo kviečiame teikti el. paštu ks@eso.lt.

Per 2016 metus atsiliėpimų apie 2015 metų ataskaitas ar vykdomą atsakingą veiklą iš suinteresuotų šalių negauta.

Atskaitomybė prieš visuomenę

ESO atsakingo veiklos Pažangos ataskaita rengiama lietuvių ir anglų kalbomis. Ataskaita skelbiama Bendrovės interneto svetainėje www.eso.lt, vertybinių popierių biržos „NASDAQ Baltic“ tinklalapyje bei „Pasaulinio susitarimo“ tinklalapyje www.globalcompact.org.

Apie šią veiklą ESO skelbia pranešimuose žiniasklaidai, informuoja svetainėje www.eso.lt bei Ūkio ministerijos tinklalapyje „Valstybės valdomos įmonės“ (<http://vkc.turtas.lt/imoniu-socialine-atsakomybe/apie-imoniu-socialine-atsakomybe>).

ESO ataskaita buvo rengiama atsižvelgiant į *Global Reporting Initiative* (GRI) metodiką. Nepriklausomas šios ataskaitos auditas nebuvo atliktas.

VADOVĖS ŽODIS

Mielas skaitytojau,

Pristatydamą pirmąją ESO – sujungtų elektros ir dujų operatorių – veiklos atsakomybės ataskaitą, kalbu ne tik kaip šios bendrovės vadovė, bet ir kaip viena iš daugiau nei pusantro milijono klientų, kasdien naudojančių dujas, elektrą ir matančių, kaip ESO teikiamos paslaugos tampa paprasčiau ir greičiau prieinamos, padeda taupyti mano laiką, finansus, energiją.

Tikiu, kad atsakingas požiūris ir skaidri atskaitomybė, savo poveikio aplinkai supratimas bei siekis jį mažinti kuria vertę visuomenei ir rinkai – todėl stengiamės ją aktyviai dalintis. Mūsų paslaugos namuose padeda gyventi lengviau ir patogiau, versle – siekti konkurencinio pranašumo.

2016-ieji aiškiai parodė organizacijų sujungimo sinergiją ir vertę, prisidedančią prie resursų ir energijos taupymo – svarbaus operatoriaus tikslo kuriant tvarią ir atsakingą aplinką.

Siekiame, kad kiekvienas ESO darbuotojas laikytųsi atsakingo požiūrio į klientus ir aplinką, nes mūsų veiklos teritorija apima visą šalį. Taip pat labai svarbu, kad mūsų požiūris į kokybę ir atsakomybę, ypač kalbant apie saugų darbą ir aplinkosaugą, būtų svarbus ir mūsų partneriams, rangovams bei tiekėjams.

Naujinami valdomų elektros ir dujų tinklų infrastruktūrą diegiame inovacijas ir optimizuojame veiklos išteklius – tai leidžia užtikrinti aukštą paslaugų kokybę, mažinti kainas, tausoti išteklius.

Viena iš sėkmingai nuo 2016 metų vidurio plėtojamų inovacijų – bandomasis išmaniosios apskaitos projektas, padedantis gyventojams moderniomis priemonėmis tausoti energiją, keisti jos vartojimo įpročius.

Verslas aktyviai domisi energetinio efektyvumo didinimo tema – tai matome iš jau šeštus metus mūsų organizuotų konferencijų, sulaukiančių didžiulio susidomėjimo.

Tačiau mums aktualu ne vien dalintis sukaupta ekspertine patirtimi ar rinkoje diegiamomis naujovėmis. Keičiantis pasaulinėms tendencijoms, augant energetinio efektyvumo ir atsinaujinančių šaltinių paklausai, mums ypač svarbu prisiimti atsakomybę bei lyderystę ir ruošti pokyčiams Lietuvoje.

Keičiasi ir mūsų visuomenė: augantį pilietiškumą pastebime iš to, kad vis daugiau žmonių nelieka abejingi ir praneša pastebėję neetišką, neatsakingą elgesį, rūpinasi mūsų tinklų infrastruktūros saugumu. Puiku, kad mūsų pilietiškumo ir antikoruacijos skatinimo iniciatyvos duoda vaisių.

Džiaugiuosi, kad 2016-aisiais – pokyčių metais – nenutolome nuo išsikeltų tikslų savo veiklą organizuoti atsakingai, atsižvelgiant į bendruomenes, kuriose veikame. Tai įrodo už gaudų ir aktyvų ilgąmetį bendradarbiavimą gautas įvertinimas, nacionalinis Bendruomeniškiausios įmonės apdovanojimas. Bendradarbiavimo ir derinimo su aplinka svarbą darsyk patvirtinsime ir šiemet, rengdami savo 10-ies metų investicinį planą – derinsime jį su suinteresuotomis šalimis.

Kviesdama susipažinti, ką nuveikėme atsakingo verslo srityje 2016 metais, užtikrinu, kad, perėmusi gerąsias elektros ir dujų operatorių praktikas, ESO ir toliau sieks veikti atsakingai bei aktyviai dalyvauti tvaresnės ateities kūrimu.

Pagarbiai

Dalia Andrulionienė
AB „Energijos skirstymo operatorius“
generalinė direktorė ir valdybos pirmininkė

ATSAKINGOS VEIKLOS PRINCIPAI IR PRIORITETAI

Atsakingai vykdydama savo veiklą ESO siekia prisidėti prie darnios visuomenės kūrimo užtikrindama nepertraukiamą elektros energijos skirstymą ir tiekimą bei gamtinių dujų skirstymą. Kartu Bendrovė nuolat informuoja saugaus ir racionalaus energijos vartojimo klausimais, skatina domėtis pažangiomis priemonėmis ir technologijomis.

ESO atsakingos veiklos pagrindas – energetinio efektyvumo didinimas, skatinant visuomenę ir verslą tausoti energijos resursus ir keisti vartojimo įpročius. Abipusės atsakingos verslo ir visuomenės partnerystės esmė – tvari, saugi ir švari aplinka, kurią po savęs paliksime ateities kartoms.

Socialiai atsakingai ESO veikia ir kitose srityse, su kitomis suinteresuotomis grupėmis, pirmiausia – etišku ir lygiaverte partneryste pagrįstu elgesiu su savo darbuotojais, dėmesiu jų darbo aplinkai ir saugai. Tokią praktiką ESO darbuotojai perkelia į išorės santykius su klientais, visuomene ir aplinka.

ESO siekia skatinti ir kitas įmones jungtis prie atsakingos, darnaus vystymosi principais grindžiamos veiklos plėtros. Bendradarbiavimas ir dalijimasis gerąja praktika veda šalį ir visuomenę į socialinę ir ekonominę gerovę.

ESO savo veikloje vadovaujasi šiais darnaus vystymosi principais:

- elektros energijos ir gamtinių dujų skirstymo bei elektros energijos tiekimu, skatinančio ekonominę ir socialinę plėtrą, patikimumo užtikrinimas tausojant aplinką ir patenkinant tikslinių grupių interesus;
- efektyvus gamtos išteklių naudojimas atliekamai veiklai;
- sumanus ir efektyvus energijos naudojimas ir poveikio aplinkai mažinimas elektros ir gamtinių dujų skirstymo ir naudojimo metu;
- tausojančio požiūrio į aplinką skatinimas tarp darbuotojų, rangovų, tiekėjų ir visuomenės.

Atsakingas ir darnus vystymasis ESO reiškia infrastruktūros patikimumo užtikrinimą, kuris prisideda prie ekonominės ir socialinės plėtros nepažeidžiant aplinkos pusiausvyros. Laiku ir pamatuotai atliekama inovatyvių technologijų plėtra, suderintas darbuotojų, klientų ir visuomenės poreikių tenkinimas maksimaliai sumažina aplinkai tenkantį poveikį.

Atsakingos veiklos kryptis ESO taip pat apibrėžia JT „Pasaulinio susitarimo“ principais ir įsipareigojimais veikti atsakingai Lietuvos atsakingo verslo asociacijoje LAVA, kur dalijasi sukaupta patirtimi ir gerąja praktika.

Šiuos principus Bendrovė įgyvendina per kryptingą kasdieną veiklą šiose srityse:

1. Ekonominė atsakomybė
2. Darbuotojai
3. Aplinkosauga
4. Visuomenė ir bendruomenės

ESO atsakingos veiklos prioritetai:

- Energetinio efektyvumo didinimas ir poveikio aplinkai mažinimas tausojant energiją bei išteklius
- Atsakingas elgesys su elektra ir dujomis (ir klientams, ir darbuotojams)
- Sauga ir sveikata darbe

Iki 2020 metų planuojama sutrumpinti naujų klientų prijungimo prie elektros energijos ir gamtinių dujų skirstymo tinklo trukmę: dujų – nuo 177 iki 85 dienų, o elektros – nuo 66 iki 50 dienų. Sutrumpinus naujų klientų prijungimo procesą bus pagerintas Lietuvos rezultatas Pasaulio banko reitinge Doing business, nes viena jo dedamųjų – „Prijungimas prie elektros tinklų“ (angl. Getting electricity).

Ekonomika:

Efektyvumas
Skaidrumas
Rinka

Aplinkosauga:

Įranga
Ištekliai
Paslaugos

Socialinė sritis:

Darbuotojai
Bendruomenės
Visuomenė

ESO veiklos strategijos schema

ESO vertybės, strategija ir tikslai

Savo misijos įgyvendinimą, vizijos siekimą ir visą veiklą ESO grindžia trimis kertinėmis vertybėmis:

- **Atsakomybė**
- **Bendradarbiavimas**
- **Rezultatas**

Šiomis vertybėmis išreiškiama nuostata, kad nuolat jaučiame atsakomybę už savo veiksmus, dirbame kartu ir visada atsakingai siekiame geriausio rezultato suinteresuotoms šalims.

Ilgalaikė ESO 2016–2020 metų veiklos strategija pagrįsta paslaugų patikimumu, operatyvumu, efektyvumu, bendromis vertybėmis grįsta organizacine kultūra, aukšta reputacija ir nuolatiniu tobulėjimu.

Strategija numato, kad toliau bus didinamas veiklos efektyvumas ir iki 2020 metų veiklos sąnaudos sumažės daugiau nei 10 proc. Siekiant kokybiško ir saugaus elektros energijos ir gamtinių dujų skirstymo paslaugų teikimo, iki 2020 metų planuojama 45 proc. padidinti investicijas ir nukreipti lėšas į elektros ir dujų skirstymo tinklų techninės būklės gerinimą.

ESO sieks reikšmingai pagerinti elektros skirstymo tinklo patikimumą. Planuojama, kad vidutinė neplanuotų elektros energijos persiuntimo nutraukimų trukmė (SAIDI¹ su „force majeure“) iki 2020 metų sumažės iki 87 min, vidutinis neplanuotų ilgų nutraukimų skaičius vienam klientui (SAIFI² su „force majeure“) atitinkamai sumažės iki 0,94 karto. ESO sieks išlaikyti ir aukštus gamtinių dujų skirstymo tinklo patikimumo rodiklius.

ESO sieks išlaikyti aukštą klientų pasitenkinimo lygį, viršijantį Europos energetikos įmonių šalių vidurkį. Planuojama, kad ESO klientų GCSI (angl. Global Customer Satisfaction Index) pasitenkinimo indeksas 2020 metais išliks 80 balų.

¹SAIDI – vidutinė neplanuotų elektros energijos persiuntimo nutraukimo trukmė, angl. System Average Interruption Duration Index

²SAIFI – vidutinis neplanuotų ilgų nutraukimų skaičius vienam klientui, angl. System Average Interruption Frequency Index

Suinteresuotos šalys

Subalansuoto strateginių krypčių įgyvendinimo siekiama atsižvelgiant į suinteresuotų šalių interesus ir lūkesčius.

Išskirtos šios svarbiausios suinteresuotos šalys:

- **Klientai**
- **Visuomenė**
- **Darbuotojai**
- **Akcininkai**
- **Regulatorius**
- **Rangovai**

ESO strateginės kryptys atspindi svarbiausių suinteresuotų šalių interesus. Kiekviena strateginė kryptis yra susijusi su viena ar keliomis suinteresuotomis šalimis.

ESO savo atsakomybę apibrėžia ir veikloje remiasi šiais dokumentais:

- „Lietuvos energijos“ grupės įmonėms galiojančiais dokumentais:
  - Socialinės atsakomybės politika
  - Nulinės tolerancijos korupcijai politika
  - Darbuotojų saugos ir sveikatos politika
  - Žmogiškųjų išteklių valdymo politika
  - Informacijos saugos politika
  - Paramos skyrimo politika
- Klientų aptarnavimo standartu
- ESO Kolektyvine sutartimi

APIE BENDROVĘ

ESO savo veiklą pradėjo 2016 metų sausio 1 d., sujungus elektros energijos skirstymo operatorių AB LESTO ir akcinę bendrovę „Lietuvos dujos“. ESO priklauso valstybės valdomai įmonių grupei „Lietuvos energija“, UAB – vienai didžiausių energetikos įmonių grupių Baltijos šalyse.

ESO valdo 121,698 tūkst. km elektros linijų: 78,7 proc. jų sudaro elektros oro linijos, o 21,3 proc. – elektros kabeliai, taip pat Bendrovė eksploatuoja 8,4 tūkst. km skirstomųjų dujotiekių.

Pagrindinės ESO funkcijos: elektros energijos tiekimas ir skirstymas bei gamtinių dujų skirstymas, garantinis elektros ir dujų tiekimas, elektros ir dujų įvedimas, elektros ir dujų skirstymo tinklų eksploatavimas, priežiūra, valdymas ir plėtra, jų saugumo ir patikimumo užtikrinimas.

ESO geografinė rinka yra visa Lietuvos teritorija.

Akcininkai

2016 metų gruodžio 31 d. duomenimis, bendras ESO akcininkų skaičius buvo 8 841.

„Lietuvos energija“, UAB valdo 94,98 proc. Bendrovės akcijų. Namų ūkiai – 4,24 proc. Finansinės institucijos, draudimo ir kitos bendrovės valdo 0,77 proc. ESO akcijų.

Pagrindiniai veiklos rodikliai

ESO grynasis pelnas 2016 metais siekė 92,5 mln. eurų ir buvo 8,2 proc. didesnis nei 2015 metais, kai AB LESTO ir akcinės bendrovės „Lietuvos dujos“ konsoliduotas 2015 metų grynasis pelnas siekė 85,5 mln. eurų. Grynojo pelno augimą lėmė padidėjusios pajamos ir sumažėjusios veiklos sąnaudos.

ESO pajamos pernai siekė 650,1 mln. eurų ir buvo 1,9 proc. didesnės nei 2015 metais, kai jos siekė 637,9 mln. eurų. Pajamos augo dėl didesnių elektros ir gamtinių dujų paskirstymo apimčių. Bendrovės veiklos sąnaudos 2016 metais siekė 98,6 mln. eurų – 11,5 proc. mažiau nei 2015 metais, kai jos siekė 111,3 mln. eurų.

2016 metais ESO klientams paskirstė 8,98 mlrd. kWh elektros energijos ir 7,39 mlrd. kWh gamtinių dujų – atitinkamai 5,2 proc. ir 8,3 proc. daugiau nei 2015 metais.

Daugiau žr. ESO 2016 metų audituoto metinio pranešimo skyriuje „Finansinių ir veiklos rodiklių analizė“ (psl. 56)

92,5 mln. €

Grynasis
pelnas

61,77 mln. €

Mokesčiai
valstybei

8,98 mlrd. kWh

Paskirstyta
elektros
energijos

7,39 mlrd. kWh

Paskirstyta
gamtinių
dujų

Elektros energijos tiekimo kokybė

Su stichinių reiškinių („force majeure“) įtaka, vidutinė neplanuotų elektros energijos persiuntimo nutraukimų trukmė (SAIDI) per 2016 metus vienam vartotojui siekė 172,9 min ir, lyginant su 2015 metais, padidėjo 66,4 min (2015 metais SAIDI sudarė 106,5 min).

Vidutinis neplanuotų ilgų nutraukimų skaičius vienam vartotojui (SAIFI) su stichinių reiškinių („force majeure“) įtaka per 2016 metus siekė 1,25 karto – 0,19 karto daugiau nei 2015 metais, kai jis buvo 1,06 karto.

Tinklo tiekimo kokybės rodikliai	2016 m.	2015 m.	Pokytis
ELEKTRA			
SAIDI, min. (su „force majeure“)	172,9	106,5	66,4
SAIFI, vnt. (su „force majeure“)	1,25	1,06	0,19
DUJOS			
SAIDI, min. (su „force majeure“)	0,529	1,034	-0,505
SAIFI, vnt. (su „force majeure“)	0,006	0,007	-0,001

Daugiau žr. ESO 2016 metų audituoto metinio pranešimo skyrių „Elektros energijos tiekimo kokybė (SAIDI, SAIFI)“ (psl. 59)

BENDROVĖS VALDYMAS

Pagal galiojančius įstatus Bendrovės valdymo organai yra:

- visuotinis akcininkų susirinkimas;
- kolegialus priežiūros organas – stebėtojų taryba;
- kolegialus valdymo organas – valdyba;
- vienasmenis valdymo organas – generalinis direktorius.

Visuotinis akcininkų susirinkimas

Visuotinis akcininkų susirinkimas yra aukščiausias Bendrovės valdymo organas. Per ataskaitinį laikotarpį Bendrovės akcininkai turėjo vienodas teises (turtines ir neturtines), numatytas įstatymuose, kituose teisės aktuose bei Bendrovės įstatuose. Nė vienas akcininkas neturėjo jokių specialių kontrolės teisių, visų akcininkų teisės yra vienodos. Bendrovės valdymo organai per ataskaitinį laikotarpį sudarė tinkamas sąlygas įgyvendinti akcininkų teises.

Bendrovės stebėtojų taryba

ESO stebėtojų taryba – kolegialus priežiūros organas, jį sudaro trys nariai, kurie yra renkami visuotiniame akcininkų susirinkime ketverių metų kadencijai. Ne mažiau kaip vieną trečdalį ESO stebėtojų tarybos sudaro **nepriklausomi** nariai. Stebėtojų taryba iš savo narių renka stebėtojų tarybos pirmininką.

Žr. ESO 2016 metų audituoto metinio pranešimo skyrių „Bendrovės stebėtojų taryba“ (psl. 83)

BENDROVĖS VALDYMAS

VISUOTINIS AKCININKŲ
SUSIRINKIMAS

KOLEGIALUS PRIEŽIŪROS ORGANAS –
STEBĖTOJŲ TARYBA

KOLEGIALUS VALDYMO ORGANAS –
VALDYBA

VIENASMENIS VALDYMO ORGANAS –
GENERALINIS DIREKTORIUS

Audito komitetas

Pagrindinės audito komiteto funkcijos:

- stebėti „Lietuvos energija“, UAB, ir jos įmonių grupės įmonių finansinių ataskaitų rengimo procesą;
- stebėti „Lietuvos energija“, UAB, ir jos įmonių grupės įmonių vidaus kontrolės ir rizikos valdymo sistemų veiksmingumą, atlikti šių sistemų poreikio ir tinkamumo analizę bei peržiūrą;
- stebėti, kaip atestuotas auditorius ir audito įmonė laikosi nepriklausomumo ir objektyvumo principų, teikti su tuo susijusias rekomendacijas;
- stebėti „Lietuvos energija“, UAB, ir jos įmonių grupės įmonių audito atlikimo procesus, vertinti audito veiksmingumą ir administracijos reakciją į rekomendacijas, kurias audito įmonė pateikia vadovybei;
- stebėti „Lietuvos energija“, UAB, ir jos įmonių grupės įmonių vidaus audito funkcijos veiksmingumą, analizuoti šios funkcijos poreikį ir tinkamumą, teikti rekomendacijas dėl vidaus audito funkcijos reikalingumo, veiksmingumo ir kitais su vidaus auditu susijusiais klausimais.

Nuo 2015 metų sausio 5 d. „Lietuvos energija“, UAB, įmonių grupėje buvo centralizuota vidaus audito funkcija. Tokiu būdu buvo užtikrintas vidaus audito veiklos nepriklausomumas ir objektyvumas, vieninga metodika ir atskaitomybė. Audito išteklių ir kompetencijos paskirstomi racionaliau.

Žr. ESO 2016 metų audituoto metinio pranešimo skyrių „Audito komitetas“ (psl. 83)

Bendrovės valdyba

ESO valdyba – kolegialus Bendrovės valdymo organas, jį sudaro penki valdybos nariai, kurie stebėtojų tarybos yra renkami ketverių metų kadencijai. Valdyba iš savo narių renka valdybos pirmininką.

Žr. ESO 2016 metų audituoto metinio pranešimo skyrių „Bendrovės valdyba“ (psl. 84)

Generalinis direktorius

Bendrovės vadovas – generalinis direktorius – vienasmenis Bendrovės valdymo organas. Generalinio direktoriaus kompetenciją, rinkimo ir atšaukimo tvarką nustato įstatymai, kiti teisės aktai ir Bendrovės įstatai. Generalinį direktorių renka ir atšaukia bei atleidžia iš pareigų Bendrovės valdyba. Generalinis direktorius organizuoja Bendrovės veiklą, jai vadovauja, veikia Bendrovės vardu ir vienvaldiškai sudaro sandorius, išskyrus Bendrovės įstatų ir teisės aktų numatytus atvejus.

Žr. ESO 2016 metų audituoto metinio pranešimo skyrių „Generalinis direktorius“ (psl. 86)

Narystė organizacijose

2016 metais ESO dalyvavo šių Lietuvos ir tarptautinių organizacijų veikloje:

Nacionalinėje Lietuvos elektros asociacijoje

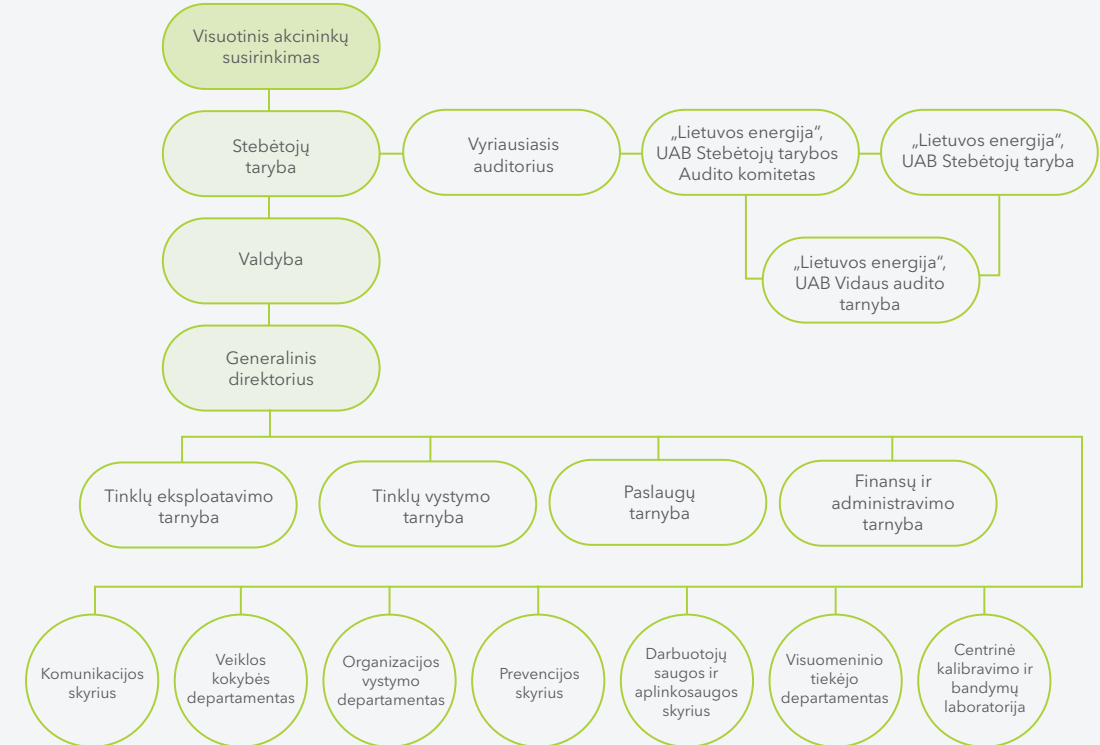
Lietuvos atsakingo verslo asociacijoje (LAVA)

Jungtinių Tautų inicijuotame Pasauliniame Susitarime

Personalo valdymo profesionalų asociacijoje

Nevyriausybiniame organizacijoje EUROGAS

ESO valdymo struktūra

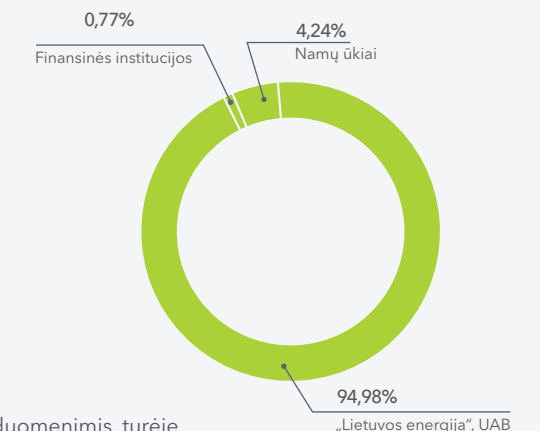

Akcininkų struktūra

ESO akcininkų skaičiaus pasiskirstymas pagal šalis, 2016-12-31

Valstybė	Akcininkų skaičius
Lietuva	8549
Estija	84
Rusija	49
Latvija	41
Baltarusija	39
JAV	17
Didžioji Britanija	11
Kitos šalys	51
Iš viso	8 841

ESO akcininkų pasiskirstymas pagal grupes, 2016-12-31

Akcininkai, 2016 metų gruodžio 31 d. duomenimis, turėję daugiau kaip 5 proc. emitento įstatinio kapitalo

Akcininko vardas, pavardė (įmonės pavadinimas, teisinė forma, buveinės adresas, kodas)	Akcininkui nuosavybės teise priklausančių paprastųjų vardinių akcijų skaičius, vnt.	Turima įstatinio kapitalo dalis, proc.	Nuosavybės teise priklausančių akcijų suteikiama balsų dalis, proc.
„Lietuvos energija“, UAB, Žvejų g. 14, LT-09310 Vilnius, įmonės kodas 301844044	849 743 761	94,98	94,98

Tiekimo grandinės aprašas

ESO atlieka elektros energijos ir gamtinių dujų skirstymo ir garantinio tiekimo funkcijas, taip pat visuomeninio elektros energijos tiekėjo funkciją. ESO veikla yra reguliuojama, todėl įsigydama elektrą ar gamtines dujas Bendrovė turi atitikti Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos objektyviais vertinimais apskaičiuotus kainos lygius.

Gyventojams, įmonėms ar savo poreikiams reikalingą elektros energiją ir gamtines dujas Bendrovė perka siekdama geriausios įsigijimo kainos. Didžioji elektros energijos dalis įsigyjama kainomis biržos, kurioje kiekvieną valandą formuojasi skirtinga kaina, priklausomai nuo besiformuojančios pasiūlos (gamybos) ir paklausos (poreikio / vartojimo), taip pat elektros energija dvišaliais kontraktais superkama iš prie Bendrovės skirstomojo tinklo prijungtų gamintojų (kurių dauguma naudoja atsinaujinančių išteklių energiją).

Gamtinės dujos technologinėms reikmėms ir garantiniam dujų tiekimui užtikrinti perkamos pagal dvišalius kontraktus. Taip pat ESO turi galimybę dujų įsigyti ir dujų biržoje. Iš rinkoje veikiančių tiekėjų ESO taip pat įsigija įvairių prekių, paslaugų ir darbų, reikalingų efektyviam Bendrovės veiklos užtikrinimui. Tai daroma vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymu.

Per 2016 metus Bendrovės pirkimo funkciją atliekantis UAB „Verslo aptarnavimo centras“ (VAC) įvykdė daugiau kaip 1 700 viešųjų pirkimų ir pasirašė daugiau kaip 170 sutarčių.

Rizikos vertinimas, atsargumo principo paaiskymas

Rizika ESO suprantama kaip neužtikrintumo poveikis tikslams. Neužtikrintumas aiškinamas kaip būsena, susijusi su informacijos trūkumu suprantant galimą poveikį ar įvykio tikimybę. Poveikis aiškinamas kaip nuokrypis nuo lūkesčių, kuris gali būti tiek teigiamas, tiek neigiamas. Tikslai suprantami kaip įvairaus lygio nuo individualių darbuotojų iki įmonės strateginių (strateginiai, organizaciniai, projektų, produktų, procesų ir t. t.).

Rizikos identifikavimas, analizė, vertinimas ir valdymas atliekami sistemingai, vadovaujantis „Lietuvos energijos“ įmonių grupėje vieninga Rizikos valdymo politika bei Bendrovėje patvirtinta Rizikos valdymo tvarka ir kitais su rizikos valdymu susijusiais vidaus teisės aktais.

Bendrovės rizikos valdymo sistema grindžiama COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) ERM (Enterprise Risk Management), AS/ NZS ISO 31000:2009 (Risk Management – Principles and Guidelines), ISO/IEC 27005:2011 (Information Technology – Security Techniques – Information Security Risk Management) principais.

Daugiau žr. ESO 2016 metų audituoto metinio pranešimo skyrių „Rizikų ir neapibrėžtumų veiksniai bei jų valdymas“ (psl. 66)

SKAIDRUMAS

Skaidri, sąžininga ir atvira verslo veikla yra vienas svarbiausių nepriekaištingos verslo reputacijos elementų. Verslo bendrovės, kurios savo veikloje įgyvendina korupcijos prevencijos priemones, ilgalaikėje perspektyvoje įgyja konkurencinį pranašumą prieš kitus rinkos dalyvius, apsaugo ir pagerina savo reputaciją, sugeba pritraukti daugiau investicijų bei užmezga ilgalaikius ryšius su patikimais verslo partneriais.

ESO ypač rūpinasi pirkimų skaidrumu. Vadovaudamasi Viešųjų pirkimų įstatymo 7 str. 1 dalimi, ESO Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos priemonėmis skelbia visų pirkimų, išskyrus mažos vertės pirkimus, techninių specifikacijų projektus, o apie jų paskelbimą papildomai informuoja savo tinklalapyje bei teikia pirkimų procedūrų ataskaitas ir informaciją apie vykdomus pirkimus.

Pirkimuose dalyvaujantys tiekėjai tarp kitų kvalifikacinių reikalavimų turi atitikti ir tokius, kurie patvirtinti, kad tiekėjas bent 5 metus nedalyvavo jokioje veikloje, susijusioje su korupcija, kyšininkavimu, sukčiavimu, mokesčių nemokėjimu ar pinigų plovimu (kaip nurodyta Europos tarybos direktyvos 2004/18/EB 45 str. 1 dalyje). Stambių pirkimų dalyviai, siūlantys rangos darbų paslaugas, turi pateikti atitinkamą kvalifikacijos įrodymą – standarto LST EN ISO 9001:2001 (ISO 9001:2001) ar lygiavertio standarto sertifikatą arba lygiavertius dokumentus, išduotus ES valstybėse narėse, patvirtinančius, kad tiekėjo kokybės vadybos sistema atitinka standarto reikalavimus.

2016 metais ESO, dalyvaudama Lietuvos atsakingo verslo asociacijos veikloje, aktyviai prisidėjo prie Specialiųjų tyrimų tarnybos inicijuoto „Antikorupcijos vadovo verslui“ kūrimo, parengto bendradarbiaujant viešajam ir privačiajam sektoriams.

Vadovas paskelbtas viešai Tarptautinę antikorupcijos dieną – gruodžio 9-ąją – ir yra praktinio taikymo metodinė priemonė Lietuvos verslo organizacijoms, jos tikslas – padėti kurti antikorupcinę verslo aplinką, didinti skaidrumą ir atsakingumą.

Korupcijos prevencija

ESO netoleruoja jokių korupcijos apraiškų ir pasisako už sąžiningą verslą ir skaidrų bendravimą su visomis suinteresuotomis šalimis. Korupcijos prevencija yra viena iš Bendrovės Prevencijos skyriaus funkcijų.

2014 metais „Lietuvos energijos“ įmonių grupėje įsigaliojo Nulinės tolerancijos korupcijai politika. Ši politika taikoma visoms grupės įmonėms. Su šios politikos nuostatomis susipažįsta visi ESO darbuotojai.

ESO 2016 metų balandžio 5 d. patvirtintos privačių interesų deklaravimo taisyklės, kurių pagrindu visi darbuotojai kasmet užpildo privačių interesų deklaracijas.

Riziką mažina Bendrovėje veikiantys kompleksiniai vidaus kontrolės mechanizmai, skirti nustatyti galimus korupcijos

rizikos veiksniai. Prevencijos skyrius nuolat vykdo veiklos kontrolę ir imasi veiksmų nustatytiems pažeidimams ištaisyti, pašalinti kylančias grėsmes Bendrovės reputacijai.

Bendrovėje veikia Pasitikėjimo linija (1802, +370 611 21802), informuoti galima ir anonimiškai el. paštu pasitikejimolinija@eso.lt.

2016 rugsėjį ESO patvirtinta ir Pasitikėjimo linijos politika, apibrėžianti Pasitikėjimo linijos veikimo principus bei skatinanti darbuotojų ir trečiųjų šalių sąmoningumą sudaryti jiems sąlygas išreikšti savo susirūpinimą dėl pastebėtų galimų pažeidimų. Pasitikėjimo linijos politikoje akcentuojama absoliuti pranešėjų apsauga.

2016 metais į ESO Pasitikėjimo liniją gauti 262 pranešimai, susiję su galimomis korupcijos apraiškomis:

- Atvejais, kai tarnybinius įgaliojimus viršija darbuotojai, kurie, po atlikto vidinio patikrinimo, pasitvirtinus įtarimams, nedelsiant atleidžiami.
- Atvejais, kai ESO darbuotojai patys praneša apie siūlymus iš išorės paimti kyšį.

DARBUOTOJAI

Didžiausias ESO turtas siekiant užsibrėžtų tikslų – darbuotojai. Bendrovė orientuota į nuolatinį darbuotojų tobulinimą ir organizacijos kultūros formavimą, užtikrinantį didesnės vertės kūrimą klientams, partneriams ir visuomenei. Darbuotojų skaičius 2016 metų gruodžio 31 d. sudarė **2 615**³.

ESO darbuotojų struktūra pagal kategorijas:

Darbuotojų kategorija	Darbuotojų skaičius
	2016 12 31
Įmonės vadovas	1
Aukščiausio lygmens vadovai	6
Vidurinio lygmens vadovai	153
Ekspertai, specialistai, darbininkai	2 455
Visi darbuotojai	2 615

ESO darbuotojų struktūra pagal išsilavinimą:

Išsilavinimas	Darbuotojų skaičius
	2016 12 31
Aukštasis	1 504
Aukštesnysis	891
Vidurinis ir profesinis	220

³ Pateikiamas faktiškai dirbančių darbuotojų skaičius, į kurį nėra įtraukiami nėštumo ir gimdymo ar vaiko priežiūros atostogos bei karinėje tarnyboje esantys darbuotojai.

Skaidri ir aiški atlygio sistema

ESO yra įdiegusi pažangią darbuotojų atlygio sistemą, kuri leidžia lygiuoti į kitas pažangias šalies bendroves, atlyginančias darbuotojams pagal pasiektus rezultatus, kurią vertę organizacijai ir komandai.

Kuriant šią atlygio sistemą buvo naudota „Hay Group“ metodika, kuri užtikrina objektyvų pareigybių vertinimą pagal reikiamą išsilavinimą, problemų sudėtingumą ir atsakomybės lygį, kuris tenka konkrečiai pareigybei. Ši sistema leidžia efektyviai valdyti Bendrovės išlaidas ir užtikrina, kad ESO strateginiai tikslai bei verslo valdymo logika atsispindėtų darbo užmokesčio sistemoje. 2016 metais, dėl bendrovių sujungimo proceso keičiantis daliai pareigybių arba atsiradus naujoms pozicijoms, darbo užmokesčio sistema buvo peržiūreta siekiant išlaikyti konkurencingumą darbo rinkos atžvilgiu.

Bendrovės darbuotojų atlygio paketą sudaro finansinis ir nefinansinis atlygis, taip pat svarbus emocinis darbuotojų pasitenkinimas. Finansinio atlygio sistema apima kiekvieną mėnesį mokamą sutartyje nurodytą pastovią atlygio dalį, o pasiekus nustatytus veiklos rezultatus – kintamą atlygio dalį bei Kolektyvinėje sutartyje numatytas priemokas (už viršvalandį, naktinį darbą ir pan.).

Nefinansinis atlygis yra netiesioginė darbuotojų atlygio forma, pasitelkiama darbuotojų pastangų, įsitraukimo ir lojalumo skatinimui, darbuotojų gerovės bei veiklos Bendrovėje praturtinimui. Tai įvairūs renginiai ir veiklos darbuotojams, jų pasiekimų pripažinimas ir įvertinimas, sveikatingumo skatinimas, darbuotojų ugdymas ir t. t.

Darbuotojų emocinis pasitenkinimas laikomas didele reikšme darbuotojų įsitraukimui turinčiu veiksniu, apimančiu ir Bendrovės reputaciją, organizacinę kultūrą, vertybes, ir suteikiamas karjeros galimybes, įvairias vidines tobulėjimo skatinimo programas, galimybes įgyvendinti savo idėjas ir pan.

Profesinės sąjungos

Bendrovė palaiko darbuotojų būrimąsi į savanoriškas profesines sąjungas ir su jomis glaudžiai bendradarbiauja, palaiko konstruktyvų socialinį dialogą. Kas ketvirtį organizuojami susitikimai, kuriuose aptariami Bendrovėje vykdomi strateginiai projektai. Esant poreikiui profesinių sąjungų atstovai visada dalyvauja darbo grupėse, kai nagrinėjami su darbuotojais susiję (darbuotojų darbo sąlygų, darbo apmokėjimo, socialiniai ir pan.) klausimai.

Iš viso Bendrovėje veikia 7 profesinės sąjungos, kurioms priklauso apie 20 proc. Bendrovės darbuotojų.

Iš jų suburta jungtinė profesinių sąjungų atstovybė, skirta kolektyvinei sutarčiai sudaryti. Jungtinės atstovybės pirmininkė Dalia Jakutavičė 2016 metais dalyvavo rengiant pasiūlymus socialinio modelio teisės aktams.

Taip pat profesinių sąjungų nariai aktyviai dalyvauja įvairiuose renginiuose ir mokymuose, kuriuos organizuoja profesinės sąjungos ar jų susivienijimai. 2016 metais profesinės sąjungos savo nariams suorganizavo Pramonės profesinių sąjungų darbuotojų sporto žaidynes, profesinio meistriškumo konkursą, seminarų darbo teisės klausimais. Dalis profesinių sąjungų narių dalyvavo tarptautiniuose seminaruose, kuriuos organizavo Europos profesinių sąjungų institutas, lankė energetikos įmonės Lenkijoje.

Kolektyvinė sutartis

ESO 2016 metais atnaujino kolektyvinę sutartį, užtikrinančią didesnę apsaugą ir papildomų naudų darbuotojams. Kolektyvinės sutarties tikslas – atstovauti visų darbuotojų teisėms ir teisėtiems interesams. Sutartyje nustatytos darbo, darbo apmokėjimo, socialinės, ekonominės ir profesinės sąlygos bei garantijos, kurios nėra reglamentuojamos įstatymų,

kitų norminių teisės aktų. Darbuotojams taikomos papildomos garantijos (išmokos nelaimingų atsitikimų, ligos, artimųjų mirties atvejais, parama gimus vaikui, papildomos mokamų atostogų dienos gimus vaikui, sudarius santuoką, mirus artimajam ir kitais atvejais).

Darbuotojų kompetencijų ugdymas

ESO daug dėmesio skiria darbuotojų kompetencijų ugdymui.

Ugdymo planai yra sudaromi kasmet, atsižvelgus į Bendrovės tikslus ir darbuotojų kompetencijos atitikimą.

Ypač daug dėmesio skiriama mokymams, užtikrinantiems efektyvią ir kokybišką elektros bei dujų skirstomųjų tinklų priežiūrą, klientų aptarnavimą bei darbų saugą.

2016 metais profesiniuose privalomuose mokymuose, išduodant specialius darbus atlikti leidžiančius pažymėjimus, dalyvavo 1556 darbuotojai⁴.

Darbuotojai mokėsi avarinės elektros stoties dyzelių operatoriaus, aukštalio, kėlimo platformų ir jų įrangos operatoriaus, medžių, krūmų šakų pjovėjo darbų, pirmosios pagalbos ir higienos įgūdžių bei dalyvavo kitose programose.

2016 metais bendrųjų kompetencijų ugdymo mokymuose dalyvavo 2 739 dalyviai. Bendrieji mokymai organizuojami tiek siunčiant pavienius darbuotojus į išorinių tiekėjų organizuojamus seminarus ir konferencijas (Lietuvoje ir užsienyje), tiek formuojant grupes Bendrovės viduje.

ESO į kompetencijų ugdymo programas įtraukia darbuotojus – vidinius lektorius, turinčius specifinių žinių ir įgūdžių bei galinčius jomis dalintis su kitais, taip pat investuoja į šių darbuotojų gebėjimą vesti mokymus. Per 2016 metus vidiniuose mokymuose dalyvavo 3 273 dalyvių. Didelė dalis šių vidinių mokymų buvo skirti energetikos personalo ugdymui, siekiant didinti darbų saugos ir klientų aptarnavimo kokybę.

Vidinių įmonės procesų efektyvumui užtikrinti darbuotojai supažindinami su Bendrovėje diegiamomis iniciatyvomis bei programomis, pavyzdžiui, veiklos meistriškumo (angl. *Operational Excellence*), darbuotojų veiklos valdymo programomis.

Iš viso ESO darbuotojai 2016 metais mokėsi 40 693 valandas. Vienam darbuotojui tenkančių mokymų valandų skaičius – 19,06 val.

Mokymuose dalyvavo 2 135 ESO darbuotojai. Tai sudaro beveik 80 proc. visų darbuotojų.

Rengiant mokymų programas glaudžiai bendradarbiaujama su mokymų tiekėjais bei vykdomos mokymų įvertinimo apklausos. ESO taip pat nuolat bendradarbiauja su gamintojais, įrangos tiekėjais, kurie dalinasi savo žiniomis su darbuotojais, pristatydami naujoves energetikos srityje.

2016 metais ESO taip pat iš dalies finansavo 15 darbuotojų studijas Lietuvos aukštosiose mokyklose siekiant kelti darbuotojų kvalifikaciją bei ugdyti vadovų kompetencijas. Darbuotojai turi galimybę studijuoti su Bendrovės veikla susijusiose energetikos bei vadybinių studijų programose.

2016 metais du ESO darbuotojai pasiekė puikių rezultatų ISM vadybos ir ekonomikos universiteto vadovų magistrantūros studijose: Darius Bagdonas pripažintas geriausiu vadovų magistrantūrosstudijų absolventu, o Ignas Pranskevičius – parašiusiu geriausią baigiamąjį magistro darbą.

⁴ Čia ir kitur skyriuje „Darbuotojų kompetencijų ugdymas“ mokymų dalyviais vadinami ne unikalūs ESO darbuotojai, o nurodomas bendras dalyvių skaičius, t. y. dalis darbuotojų mokymuose gali būti dalyvę daugiau nei vieną kartą.

ESO darbuotojų vidutinis darbo užmokestis

Darbuotojų kategorija	Vidutinis darbo užmokestis, EUR 2016 m. sausis - gruodis
Įmonės vadovas	6 472
Aukščiausio lygmens vadovai	4 754
Vidurinio lygmens vadovai	2 036
Ekspertai, specialistai	1 017
Darbininkai	760
Visi darbuotojai	1 033

Darbuotojų mokymai 2016 m.

40,7 tūkst.
Mokymosi valandų

19,06 val.
Vienam darbuotojui

30 proc.

praktikantų tapo
nuolatiniais ESO
darbuotojais

272
nauji darbuotojai

Praktikos ir įsidarbinimo galimybės

ESO aktyviai bendradarbiauja su mokymo įstaigomis ir sudaro sąlygas universitetų, kolegijų studentams pritaikyti teorines žinias bei įgyti praktinių įgūdžių. Per 2016 metus praktiką ESO visoje Lietuvoje atliko 46 studentai. 45 jų buvo Lietuvos, 1 – Jordanijos pilietis.

Jauniausiam praktikantui buvo 20 metų, vyriausiam – 30 metų. Praktikos truko nuo vieno mėnesio iki pusės metų. Vyrų ir moterų praktikantų santykis – 31 / 15 (67 proc. / 33 proc.). Populiariausi praktikos laikotarpiai – pavasario ir žiemos sezonas.

ESO yra atvira organizacija ir sudaro galimybes atsiskleisti jauniems specialistams: 14 praktikantų po praktikos tapo nuolatiniais ESO darbuotojais. Tai sudaro net 30 proc. visų praktikantų.

Praktiką Bendrovėje atlieka ne tik studentai, kuriems organizuojama privaloma praktika, bet taip pat suteikiama galimybė motyvuotiems bei entuziastingiems studentams atlikti praktiką savanoriškai.

Kasmet ESO kartu su „Lietuvos energijos“ įmonių grupe dalyvauja aukštųjų ir profesinių mokyklų karjeros mugėse, interaktyviai pristato savo veiklą, bendrauja su studentais.

Iš viso ESO 2016 metais įsidarbino 272 darbuotojai, iš jų – 83 jauni darbuotojai (64 vyrai ir 19 moterų), kurių amžius siekia nuo 22 iki 25 metų. Gausiausia įdarbintų specialistų dalis – inžinierinio profilio.

Naujų darbuotojų integravimas

Siekiant užtikrinti tinkamą naujų darbuotojų adaptacijos procesą, organizuojamos „Naujokų dienos“, kurių metu nauji darbuotojai susipažįsta su Bendrovės vadovais ir padalinių veiklomis. Naujokams pristatoma energetikos sektoriaus sandara, strateginės kryptys, misija, vizija, vertybės, svarbiausi energetikos sektoriaus veikimo principai, kiti veiklos pagrindai. Naujokams taip pat sudaromi bandomojo laikotarpio tikslų planai.

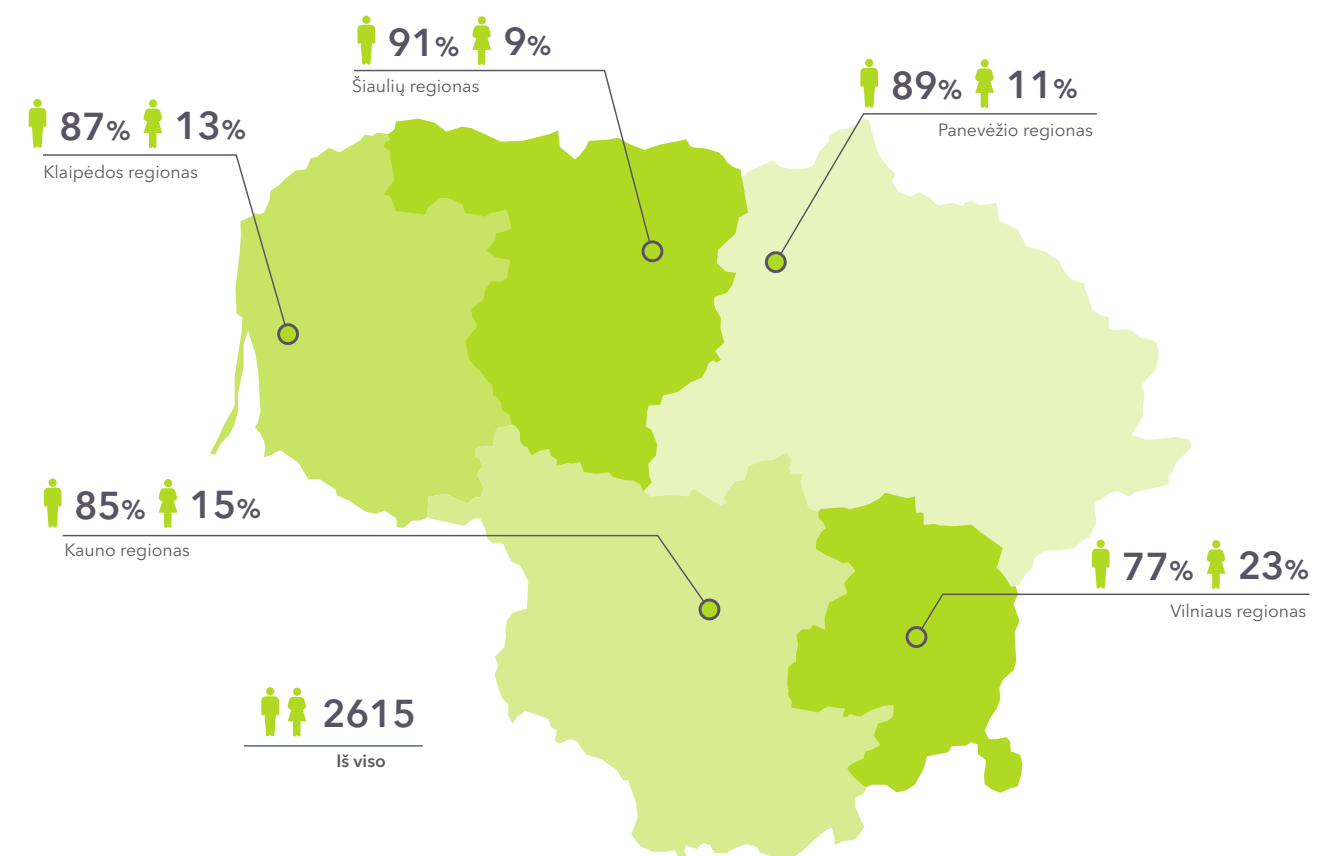
Naujiems darbuotojams priskiriami vadinamieji kuratoriai, kurie yra atsakingi už įvairiapusę pagalbą naujokams darbuotojams bandomojo laikotarpio metu.

Žmogaus teisių apsauga

ESO netoleruoja žmogaus teisių pažeidimų, pasisako už sąžiningą bei skaidrią darbo užmokesčio politiką. Bendrovė laikosi viršvalandinį darbą ir darbo laiko trukmę reglamentuojančių įstatymų, gerbia darbuotojų teisę į poilsį ir netoleruoja bet kokios rūšies priekabiavimo ar smurto, pasisako prieš bet kokią diskriminaciją ir priverstinį ar vaikų darbą.

2016 metais ESO nenustatyta jokių diskriminacijos ar kitų incidentų, susijusių su žmogaus teisių pažeidimais.

Darbuotojų pasiskirstymas pagal regionus ir lytį (2016 metai):

Lyčių pasiskirstymas bendrovės aukščiausio valdymo grandyje: 2016 metų pabaigoje ESO generalinės direktorės ir valdybos pirmininkės poziciją užėmė moteris, iš generalinei direktorei tiesiogiai pavaldžių 11 padalinių vadovų moteris užėmė dvi pozicijas.

Žemesnės grandies padalinių vadovų santykis 2016 metų pabaigoje: vadovaujančias pareigas užėmė 134 vyrai ir 26 moteris.

Įvairovė ir lygios galimybės

Bendrovės darbuotojų daugumą sudaro vyrai. Tam didelės įtakos turi atliekamos veiklos specifika: moteris rečiau renkasi techninio inžinierinio profilio ir lauko sąlygomis atliekamus technologinius darbus bei su jais tiesiogiai susijusias specialybes.

Darbuotojų amžiaus vidurkis – 45 metai	Vidutinis ESO darbuotojo darbo stažas – 15 metų
46 m. 41 m.	15 m. 11 m.

Darbuotojų veiklos valdymo sistema ir jos tobulinimas

Darbuotojų veiklos valdymas yra vienas svarbiausių valdymo ir efektyvaus vadovavimo būdų, padedantis siekti organizacijos tikslų ir kurti pozityvius santykius tarp vadovų ir jų pavaldinių, leidžiantis planuoti darbuotojų karjerą, didinti jų motyvaciją.

Metinis pokalbis

Metinis pokalbis – darbuotojų veiklos valdymo priemonė, užtikrinanti, kad jų asmeniniai tikslai būtų keliami atsižvelgiant į bendrovės tikslus. Tikslai derinami, tvirtinami ir vertinami elektroninėje sistemoje, jie turi būti išmatuojami, konkretūs, apibrėžti laiko atžvilgiu, pasiekiami ir motyvuojantys. Metinis pokalbis padeda įvertinti darbuotojo išsikeltų tikslų pasiekimą ir nusistatyti naujus, formuoja grįžtamojo ryšio kultūrą tarp vadovo ir pavaldinio. Pokalbio metu aptariamos ir darbuotojų kompetencijos kėlimo, mokymosi, karjeros galimybės.

2016 metais metinio pokalbio procese dalyvavo kiek daugiau nei 30 proc. ESO darbuotojų. Sąlyginai mažą metinių pokalbių skaičių lėmė pokyčiai, susiję su dviejų įmonių sujungimu. Tuo tarpu 2017 m. jau įdiegta ir ketvirtinių pokalbių sistema.

Veiklos meistriškumas

Siekdama įgyvendinti apsibrėžtą nuolatinio veiklos tobulinimo strateginę kryptį, 2016 metais Bendrovė pradėjo įgyvendinti Veiklos meistriškumo programą (VMP, angl. *Operational Excellence*), paremtą LEAN, Six Sigma metodologijų principais. Planuojama, kad programa įgaus pagreitį ir pasieks visus Bendrovės padalinius per 2017 metus ir bus tęstinė.

Planuojama, kad per 2017 metus Bendrovė nuosekliai peržiūrės ir išgrynins savo veiklos procesus, susirinkimuose naudos vadinamąją baltų lentų sistemą, su diegiamais įrankiais specialiuose mokymuose supažindins 50 proc. darbuotojų ir įdiegs 900 patobulinimų.

Pagrindinės VMP kryptys:

Lanksti reakcija į pokyčius diegiant ir taikant kasdienės veiklos valdymo susirinkimų sistemą;

Veiklos procesų standartizavimas ir tobulinimas atsižvelgiant į klientų poreikius;

Darbuotojų inovatyvių ir kasdienės veiklos tobulinimo idėjų skatinimas ir įgyvendinimas siekiant trumpinti operacijų laikus, mažinti patiriamus kaštus, gerinti darbo ir aplinkos saugą bei didinti klientų pasitenkinimą.

Darbuotojų sveikata

Rūpinantis darbuotojais organizuojami reguliariūs sveikatos patikrinimai. 2016 metais sveikatos patikrinimai atlikti 1 651 darbuotojui. Tai sudaro daugiau nei 60 proc. visų ESO darbuotojų.

Dirbantys lauko sąlygomis skiepijami nuo erkinio encefalito (2016 metais paskiepyti 833 darbuotojai). Visi pageidaujantys darbuotojai skiepijami nuo gripo (772 darbuotojai).

	Sveikatos tikrinimas	Vairuotojų sveikatos tikrinimas	Skiepijimas nuo erkinio encefalito	Gripas
	Paskiepytų darbuotojų skaičius			
Vilniaus regionas	475	61	340	222
Kauno regionas	392	106	129	210
Klaipėdos regionas	327	122	129	85
Šiaulių regionas	197	46	83	35
Panevėžio regionas	260	107	152	220
Iš viso	1 651	442	833	772

Bendrovėje darbų saugos ir sveikatos klausimais nuolat organizuojami mokymai, skelbiami pranešimai, priminimai apie profilaktiką, rengiama dalomoji medžiaga (atmintinės apie gripo profilaktiką, mankštas, darbą kompiuteriu, tinkamą reakciją į darbus lauke esant karščiui ar šalčiui). Kolektyvinėje sutartyje numatyta, kad prastai besijaučiantis darbuotojas profilaktiškai gali pasiimti 2 laisvas dienas per metus.

ESO dujų veikloje įdiegta ir sertifikuota darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos sistema BS OHSAS 18001. 2016 metais atliktas nepriklausomas išorės institucijos priežiūros auditas nenustatė neatitiktį ir sertifikato galiojimas buvo pratęstas.

2016 metais mokymo kursą apie standarto reikalavimus išklusė 17 Bendrovės darbuotojų. Didesnis dėmesys skirtas Bendrovės rangovinių organizacijų darbų atlikimo tvarkai, pavojų nustatymą, saugos dienų pravedimui.

2016 metais vadybos sistemą pradėta ir 2017 metų I ketvirtį planuojama baigti diegti elektros skirstymo srityje.

Įdiegta ir sertifikuota vadybos sistema padės ne tik užtikrinti sklandų teisinių reikalavimų laikymąsi, bet ir geriau valdyti Bendrovės aplinkos apsaugos aspektus, nuolat vertinti veiksmingumą, tobulinti ir gerinti procesus, susijusius su aplinkos apsauga, laikytis papildomų įsipareigojimų klientams ir visuomenei.

Sveikatingumo skatinimas

ESO skatina sveiką darbuotojų gyvenimą, sportinę veiklą ir rūpinimąsi fizine sveikata. 2016 metais Bendrovė sudarė palankias sąlygas darbuotojams sportuoti 19-oje Lietuvos miestų. Darbuotojai pasirinktinai galėjo lankyti baseiną, sporto klubą, žaisti krepšinį. Per 2016 metus į sportines veiklas užsiregistravo 882 darbuotojai.

Komandos formavimo renginiuose taip pat daug dėmesio skiriama sportinei veiklai ir įvairioms rungtims, sveiko gyvenimo būdo propagavimui.

Profesinis meistriškumas

Bendrovė skiria didelį dėmesį darbuotojų profesinei kompetencijai ir saugai darbe. Viena iš priemonių, skatinančių ugdyti darbuotojų norą tobulėti ir pasitikrinti žinias – profesinio meistriškumo varžybos. 2016 metų gegužę Panevėžyje pirmą kartą vyko bendros ESO elektros ir dujų srities specialistų varžybose, kuriose darbuotojai ir varžybų svečiai išmėgino jėgas įvairiose su kasdienne energetikų veikla susijusiose rungtyse.

Bendrovės viduje įgyta patirtis praverčia ir tarptautinėse profesinio meistriškumo varžybose. 2016 metų rugpjūtį jungtinė ESO Kauno ir Klaipėdos dispečerinio valdymo skyrių komanda dalyvavo varžybose Latvijoje, iš kur grįžo su rungties apdovanojimu. Šiose varžybose iš viso dalyvavo 37 komandos iš viso Baltijos regiono.

2016 metais pradėtas įgyvendinti profesinės kvalifikacijos kėlimui skirtas mokymų poligono Panevėžyje projektas, kurį planuojama baigti 2017 metų rudenį. Šiame poligone ESO darbuotojais, taip pat partneriais ir rangovais galės lavinti savo profesinius įgūdžius, praktiškai atlikti imituojamas darbo užduotis ir pan.

Rangovų švietimas

ESO moko ne tik savo darbuotojus, kurie atlieka padidintos rizikos darbus, bet ir rangovus, kurių veikla sudaro reikšmingą visų Bendrovės technologinių darbų dalį. Per 2016 metus sukurti ar atnaujinti 6 mokomieji animuoti filmukai: elektros srities specialistams – „Pasiruošimas darbui“, „Saugos priemonių naudojimas“, „Darbas elektros linijose“, „Darbas oro linijose“, dujų srities specialistams – „Darbas gamtinių dujų aplinkoje“ ir „Darbas iškasose ir šuliniuose“. Šiais filmukais pasidalinta viešai.

Tradicija tapo ir profesinio meistriškumo varžybos, kuriose ESO darbuotojai ir rangovų atstovai išmėgina jėgas įvairių sričių profesinėse rungtyse, tobulina savo gebėjimus ir kompetenciją.

RINKA, INVESTUOTOJAI IR KLIENTAI

Verslo aplinkoje ESO siekia palaikyti skaidrius santykius su visais rinkos dalyviais – klientais, partneriais, rangovais, investuotojais. Kasmet rūpindamasi energijos tiekimo saugumu ir ekonomine bei socialine nauda visuomenei ESO didelį dėmesį skiria elektros ir dujų skirstomųjų tinklų plėtrai ir modernizavimui. Svarbus šios veiklos aspektas aplinkosaugos kryptyje – geresnės sąlygos tausoti energiją, racionaliau ją naudoti.

Rinkos liberalizavimas

Nuo 2010 metų Lietuvoje veikia laisva elektros energijos rinka. Pagal elektros rinkos plėtros planą visi vartotojai gali laisvai pasirinkti nepriklausomą elektros energijos tiekėją.

Bendrovė taip pat aktyviai bendradarbiauja su gaminančiais vartotojais ir siekia sudaryti palankią sąlygą jų integracijai į elektros energijos skirstymo tinklą.

2016 metų gruodžio 31 d. nepriklausomi tiekėjai tiekė elektros energiją 68 124 komercinių klientų objektams (2015 metais jų buvo 66 354). Pagal 2009 metų liepos 8 d. LR Vyriausybės patvirtintą Lietuvos elektros rinkos plėtros planą nepriklausomą elektros energijos tiekėją 2016 metų rugsėjo 30 d. buvo pasirinkę:

Leistinoji naudoti galia 400 kW ir daugiau	95%
Leistinoji naudoti galia 100 kW ir daugiau	86 %
Leistinoji naudoti galia 30 kW ir daugiau	75%
Leistinoji naudoti galia mažesnė nei 30 kW	55 %

Į likusius objektus elektros energiją ir toliau tiekia garantinis tiekėjas, kurio funkciją atlieka ESO.

Investuotojai

2016 metų sausio mėn. „Nasdaq Baltic Market Awards 2015“ renginyje pelnyti trys apdovanojimai už akcinės bendrovės „Lietuvos dujų“ ir AB LESTO pasiektą pažangą 2015 metais gerinant ryšius su investuotojais.

ESO taip pat dalyvavo 2016 metų lapkričio 30 d. vertybinių popierių biržos NASDAQ Vilnius organizuotame bendrovių, įtrauktų į biržos sąrašus, vadovų susitikime su investuotojais.

Skelbdama 2016 metų 6 mėnesių veiklos rezultatus ESO šalia finansinės ataskaitos pateikė ir Bendrovės vadovo [video komentarą](#).

Bendrovės informacija yra vienodai prieinama visiems akcininkams ir potencialiems investuotojams. Bendrovės tinklalapyje skelbiamas [Investuotojo kalendorius](#). ESO ryšius su akcininkais palaiko Bendrovės vyresnioji ekonomistė Giedrė Matulevičienė (giedre.matuleviciene@eso.lt).

2016 metais nefiksuota jokių vertybinių popierių biržos taisyklių pažeidimų.

Klientų aptarnavimas

2016 metų gruodžio 31 d. ESO buvo sudariusi 1,595 mln. elektros energijos pirkimo-pardavimo sutarčių su privačiais klientais ir 68,377 tūkst. elektros tiekimo arba persiuntimo paslaugų sutarčių su komerciniais klientais.

Dujos

Privatūs klientai	Verslo klientai
565,9 tūkst.	9,6 tūkst.

Elektra

Privatūs klientai	Verslo klientai
1,6 mln.	68,4 tūkst.

2016 metų gruodžio 31 d. prie ESO dujų skirstymo tinklo buvo prijungta apie 565,9 tūkst. privačių ir apie 9,6 tūkst. verslo klientų, kuriems užtikrinama skirstymo paslauga. 2016 metais buvo juntamas akivaizdus dujų vartojimo atgimimas. ESO įgijo daugiau kaip 10 tūkst. naujų klientų (tai daugiau nei per 2014 ir 2015 metus kartu sudėjus).

Klientų nuomonė

Pirmą kartą, sujungus AB LESTO ir akcinę bendrovę „Lietuvos dujos“, 2016 metais buvo atliktas klientų pasitenkinimo paslaugų kokybe tyrimas.

Šie metai buvo puikus laikotarpis kitu žvilgsniu palyginti, kaip dvi pagrindines energetikos operatoriaus teikiamas paslaugas vertina klientai: naudojantys tik elektrą, ir klientai, naudojantis ir elektrą, ir dujas. ESO klientų pasitenkinimo lygis, apskaičiuotas pagal pasaulinę GCSI (angl. Global Customer Satisfaction Index) metodologiją, yra 9 punktais aukštesnis už Europos energetikos bendrovių GCSI indeksą.

ESO rezultatas 2016 metais buvo 79 punktai, o Europos energetikos bendrovių vidurkis – 70 punktų, pasaulio įmonių vidurkis – 71. Privatūs klientai ESO teikiamomis paslaugomis ir aptarnavimu labiau patenkinti nei verslo klientai: privačių klientų pasitenkinimo indeksas – 79, overslo – 74.

Aptarnavimo kanalų vystymas

Dėl kryptingų ESO veiksmų per 2016 metus augo klientų, kurie naudoja nuotolinius aptarnavimo kanalus (savitarnos svetainę www.manogile.lt ir klientų aptarnavimo numeriais 1802 arba +370 611 21802), skaičius, o klientų srautai į aptarnavimo centrus mažesniuose miestuose mažėjo. 2016 metų pradžioje savitarnos svetainė buvo pritaikyta bendram elektros ir dujų deklaravimui ir apmokėjimui, taip pat įdiegta kitų patogių įrankių. Kartu buvo vystoma ir nauja www.eso.lt svetainė, kurioje galima rasti palankiausio tarifų plano skaičiuoklę ir kitų naudingų funkcionalumų.

2016 metų gruodžio 31 d. ESO paslaugų savitarnos svetainėje www.manogile.lt buvo užsiregistravę 407 tūkst. privačių klientų. Tai sudaro daugiau nei 20 proc. visų ESO klientų.

Per 2016 metus klientų aptarnavimo numeriais 1802 arba +370 611 21802 informacija suteikta daugiau nei 1,179 mln. klientų (per 2015 metus informacija suteikta 999 tūkst. klientų), išspręsta daugiau nei 511 tūkst. klientų kreipinių įvairiais klausimais (per atitinkamą 2015 metų periodą – 479 tūkst. klientų kreipinių).

Per 2016 metus septyniuose didžiuosiuose Lietuvos miestuose esančiuose klientų aptarnavimo centruose buvo aptarnauta daugiau kaip 263 tūkst. klientų (per 2015 metus aptarnauta 249 tūkst. klientų).

INVESTICIJOS IR TINKLO PLĖTRA

Elektros ir dujų apskaitų eksploatavimas ir plėtra

ESO per 2016 metus naujiems klientams įrengė 23 339 vnt. elektros energijos apskaitos prietaisų, pakeitė 76 346 vnt. elektros energijos apskaitos prietaisų, kuriems baigiasi metrologinis patikros terminas.

Nuolatos atnaujindama eksploatuojamus elektros ir dujų apskaitos prietaisus, Bendrovė taip pat atliko daugiau kaip 1 058 tūkst. vnt. elektros apskaitos prietaisų eksploatavimo darbų (apskaitos prietaisų patikrinimai, gedimų šalinimas, rodmenų kontrolės darbai) ir daugiau kaip 127 tūkst. vnt. dujų apskaitos prietaisų eksploatavimo darbų.

Investuodama į elektros energijos apskaitos prietaisų modernizavimą bei jų automatizavimą ESO prie esamos automatizuotos duomenų nuskaitymo sistemos prijungė 2 435 elektros apskaitos prietaisus, taip padidindama elektros apskaitos prietaisų, kurių duomenys nuskaitymi nuotoliniu būdu, skaičių iki 29 773.

Elektros apskaitos prietaisų automatizavimas suteikia galimybę automatiškai pateikti verslo klientams sąskaitas už per atitinkamą laikotarpį suvartotą elektros energiją patiems klientams nedeklaruojant suvartojamo elektros energijos kiekio.

2016 metais sumažėjo vidutinė elektros įvedimo trukmė: nuo 78 iki 58 kalendorinių dienų.

Išmanioji apskaita

Įpusėjo išmaniosios apskaitos bandomasis projektas, kuriuo metu klientai (projekte dalyvauja 3000 klientų) gali pasirinkti specialiai šiam projektui pritaikytą keturių laiko zonų tarifų planą, skatinantį keisti vartojimo įpročius ir sumažinti išlaidas elektros energijai.

2016 metų pabaigoje daugiau nei 12 proc. projekto dalyvių buvo pasirinkę šį planą. Toliau atliekamas projekto dalyvių vartojimo įpročių keitimo vertinimas.

Projekto įgyvendinimo metu pradėta vykdyti kaštų naudos analizė padės įvertinti masinį išmaniosios apskaitos diegimą visoje Lietuvoje ir koku būdu tai galėtų būti daroma.

Kaštų ir naudos analizę planuojama užbaigti 2017 metų rudenį.

8,5 mln.

Investuota į IT ir valdymo sistemas

149,2 mln. €

Investicijos į skirstomuosius tinklus

2016 m.

29,36 tūkst.

ESO prie elektros skirstymo tinklo prijungė naujų vartotojų

Elektros ir dujų tinklų modernizavimas

Per 2016 metus ESO investicijos į elektros ir dujų skirstomuosius tinklus siekė 149,188 mln. eurų – 13,4 proc. daugiau nei 2015 metais, kai investicijos sudarė 131,556 mln. eurų.

ESO investicijos, mln. eurų

	2016 m. 12 mėn.	2015 m. 12 mėn.
Elektros skirstymo tinklo atnaujinimas	84,659	70,565
Elektros skirstymo tinklo plėtra	39,500	42,937
Dujų sistemų statyba ir rekonstrukcija	16,499	13,301
Kita (IT, valdymo sistemos ir kt.)	8,531	4,754
Visos investicijos	149,188	131,556

Elektros tinklo investicijos

Per 2016 metus ESO investicijos į elektros skirstymo tinklo atnaujinimą siekė 84,659 mln. eurų – 20 proc. daugiau nei 2015 metais. Į elektros skirstymo tinklo plėtrą Bendrovė 2016 metais investavo 39,5 mln. eurų, kai 2015 metais investicijos siekė 42,937 mln. eurų.

Per 2016 metus investicijos į IT ir valdymo sistemas siekė 8,5 mln. eurų – 1,8 karto daugiau nei 2015 metais. Tai lėmė naujos elektros skirstymo tinklo valdymo sistemos diegimo darbai. Nauja sistema leis užtikrinti kokybiškesnį elektros energijos tiekimą ir skirstymą, didesnį tinklo patikimumą ir operatyvų energijos tiekimo atstatymą, įvykus gedimui.

Per 2016 metus ESO prie elektros skirstymo tinklo prijungė 29,36 tūkst. naujų vartotojų – 3 proc. daugiau nei 2015 metais, kai buvo prijungti 28,50 tūkst. vartotojai. Naujų vartotojų prijungtų objektų leistina naudoti galia 2016 metais sudarė 349,28 tūkst. kW ir buvo 9,7 proc. mažesnė nei 2015 metais, kai siekė 386,86 tūkst. kW.

Sukurtas planuojamų atnaujinti elektros skirstymo tinklo objektų žemėlapis. Interaktyviame žemėlapyje (www.eso.lt/investicijuzemelapis) pateikiama informacija apie 2017 metais planuojamus įgyvendinti investicijų projektus. 2016 metų pabaigoje žemėlapyje iš viso buvo 1990 investicijų projektų, kuriuos įgyvendinus padidės elektros tiekimo patikimumas ir įtampos kokybė.

16,5 mln. €

Investuota į dujų skirstymo tinklo plėtrą

39,5 mln. €

Investuota į elektros skirstymo tinklo plėtrą

84,6 mln. €

Investuota į elektros skirstymo tinklo atnaujinimą

Dujų tinklo investicijos

Plėtra

ESO dujų skirstymo tinklas veikia 42-ose iš 60 šalies savivaldybių. ESO eksploatuoja 8,4 tūkst. km skirstomųjų dujotiekių, prie kurių prijungta apie 560 tūkst. privačių bei 9,5 tūkst. verslo ir viešojo sektoriaus klientų objektų.

ESO 2016 metų pabaigoje baigė statyti gamtinių dujų skirstymo dujotiekį Tauragėje. Tai – 42-oji dujofikuota savivaldybė Lietuvoje. ESO Tauragėje įrengė 5,8 km ilgio skirstomąjį dujotiekį. Didžiausias ir pagrindinis šio dujotiekio naudotojas bus viena stambiausių Lietuvos pieno perdirbimo įmonių „Vilkyškių pieninė“; Tauragėje veikianti pieno perdirbimo įmonė per metus planuoja suvartoti daugiau kaip 6,5 GWh gamtinių dujų.

2016 metais buvo pasirašytos sutartys su daugiau kaip 10 tūkst. naujų klientų. Tai daugiau nei per 2014 ir 2015 metus kartu sudėjus. Dujas įsivesti buvo patrauklu ir dėl

rekordinės žemumos buvusių gamtinių dujų kainų, ir dėl patogesnio bei greitesnio dujų įvedimo proceso.

Dujų įvedimo procesas 2016 metais sutrumpėjo beveik 54 kalendorinėmis dienomis – nuo 216 iki 162 dienų.

Garantinis tiekimas

Kitas ne mažiau svarbus įvykis – ESO ir bendrovės „Druskininkų šilumos tinklai“ 2015 metų spalio 26 d. pasirašyta panaudos sutartis, užtikrinusi nenutrūkstamą garantinį gamtinių dujų tiekimą. Druskininkų savivaldybėje nuo 2016 metų lapkričio 1 d. dėl ankstesnio tiekėjo suspenduotos veiklos gamtinių dujų tiekimą dabar užtikrina ESO.

Modernizavimas

Siekiant padidinti gamtinių dujų skirstymo sistemos saugumą ir patikimumą ir toliau planuojama vykdyti sistemos modernizavimą. Diegiama išmaniosios nuotolinio valdymo sistemos ir diagnostikos įranga dujų slėgio reguliavimo įrenginiuose. Ją įdiegus ESO galės operatyviau reaguoti į kylančius nesklandumus dujų slėgio reguliavimo punktuose, per atstumą valdyti dujų slėgį ir tokiu būdu užtikrinti nepertraukiamą ir stabilų dujų skirstymą klientams.

ESO taip pat nuolat investuoja ir į dujų apskaitos prietaisų modernizavimą bei jų automatizavimą, siekiant automatiškai ir tiksliai nustatyti verslo kliento suvartotą gamtinių dujų kiekį. Gamtinių dujų apskaitos prietaisų, nuskaitomų nuotoliniu būdu, skaičius – 1212.

Bendrovė eksploatuoja dujotiekius, kurių amžius siekia 50 ir daugiau metų, todėl ypač daug dėmesio vertinat techninę dujotiekių būklę skiriama senstantiems dujotiekiams. Radus korozijos pažeidimų, dujotiekiai rekonstruojami prioriteto tvarka.

ESO, siekdama išlaikyti minimalius SAIDI ir SAIFI rodiklių lygius, užtikrinti nepertraukiamą ir patikimą dujų skirstymą ir maksimaliai išvengti dujų pateikimo nutraukimų dėl avarinių atvejų ar remonto bei rekonstrukcijos darbų, investuoja į dujų skirstymo patikimumo užtikrinimo (sužiedinimo) projektus.

Viena iš svarbiausių skirstymo sistemų sudėtinių dalių yra dujų slėgio reguliavimo įrenginiai, kurių paskirtis yra sumažinti dujų slėgį iki nustatyto lygio ir palaikyti nustatytus dujų slėgio parametrus, reikalingus dujų vartotojams. Todėl siekdama didinti dujų skirstymo patikimumą ir eksploatavimo saugumą, ESO investuoja į šių įrenginių rekonstravimą.

Iš viso per 2016 metus ESO į dujų skirstymo tinklą investavo 16,5 mln. eurų – 24,04 proc. daugiau nei 2015 metais.

16,5 mln. €

Investicijos į dujų skirstymo tinklą

8,4 tūkst. km.

Skirstomųjų dujotiekių ilgis

APLINKOSAUGA

Kasdienėje veikloje ESO skatina sąnaudų, taršą ir atliekų kiekių mažinančių darbo priemonių naudojimą, aktyviai ieško būdų, kaip galėtų sumažinti energetikos objektų įtaką žmonėms ir aplinkai, investuoja į aplinkai nekenksmingas modernias technologijas, prisideda ir organizuoja visuomenę įtraukiančias ir atsakingą energijos vartojimą skatinančias iniciatyvas.

Energetinis efektyvumas

Racionalaus energijos naudojimo skatinimas yra viena iš prioritetinių ESO atsakomybės krypčių, prisidedanti prie aplinkos ir energetinių išteklių tausojo bei šalies įsipareigojimų įgyvendinant Europos Sąjungos klimato kaitos politiką.

Energetinio efektyvumo iniciatyva „Tiek, kiek reikia“

ESO diegiama iniciatyva „Tiek, kiek reikia“ skirta kurti racionalia elgsena besivadovaujančios visuomenės tradicijas, siūlyti racionalaus energijos vartojimo būdus buičiai ir verslui.

2016 metų lapkričio mėn. ESO suorganizavo nemokamų viešų regioninių konferencijų ciklą „Tiek, kiek reikia pramonei 2016“. Penkiuose didžiuosiuose Lietuvos miestuose – Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose ir Panevėžyje – vykusiuose renginiuose pažangių šalies įmonių atstovai ir ekspertai dalijosi gerąja patirtimi ir praktiniais patarimais apie energetinio efektyvumo didinimą. Iš viso regioninių konferencijų cikle apsilankė apie 300 dalyvių, daugiausia – įmonių vyriausieji energetikai ir vadovai.

Dar viena ESO iniciatyva ir vystoma verslo švietimo tradicija – kasmetinė konferencija „Energetinio efektyvumo sprendimai konkurencingam verslui“, organizuojama kartu su leidiniu „Verslo žinios“. 2016 metų vasario mėn. vyko jau šeštoji tokia konferencija, sukviečianti verslą, energetinio efektyvumo sprendimų diegėjus, analitikus, energetikus, akademinės bendruomenės atstovus. Renginio svečiai užmezga kontaktus, keičiasi patirtimi ir paskui įgytas žinias pritaiko versle.

2016 metų renginyje dalyvavo apie 220 šalies verslo atstovų, iš kurių 96 proc. patvirtino, kad renginys pateisino jų lūkesčius. Tai trimis procentiniais punktais daugiau lyginant su 2015 metų konferencijos dalyvių atsiliepimais.

Neabejingos klimato kaitos problemai šalies įmonės ir organizacijos jau šeštus metus 2016 metais buvo kviečiamos prisijungti prie „Žaliojo protokolo“ iniciatyvos.

Geros valios susitarimas „Žaliasis protokolas“

Tai ESO inicijuotas vienintelis šalyje tokio pobūdžio susitarimas, kurį pasirašydamos įvairiose srityse veikiančios įmonės ir organizacijos patvirtina, kad yra susipažinusios su idėjomis, skatinančiomis racionalų energijos vartojimą, šioms idėjoms pritaria ir pasižada jas taikyti praktikoje, t. y.:

- įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo priemones;
- prisidėti prie aplinkos apsaugos ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų (CO₂) kiekio mažinimo;
- skatinti tai daryti savo darbuotojus, kolegas, artimuosius ir taip prisidėti prie energiją taupančios visuomenės kūrimo.

Per 2016 metus prie šios iniciatyvos prisijungė 25 naujos įmonės (iš viso 2016 metų pabaigoje buvo prisijungusios 205 įmonės). Kasmet organizuojamas konkursas ir paskelbiamos racionaliausiai energiją vartojusiomis pripažintos „Žaliojo protokolo“ įmonės ir aktyviausi energetinio efektyvumo idėjų skleidėjai įmonėse. 2016 metais apdovanota UAB „Šiaulių vandenys“, o „Žaliosios ambasadorės“ titulus atiteko Rasai Pečiulaitei, UAB „Eika“ atstovei.

Konkurso nugalėtojai tradiciškai apdovanojami anksčiau minėtos metinės konferencijos „Energetinio efektyvumo sprendimai konkurencingam verslui“ metu.

Energijos tausojo patarimai gyventojams

Bendrovės tinklalapyje www.eso.lt sukurti įrankiai, skirti tausoti energiją ir diegti paprastus, efektyvius sprendimus buityje:

- Palankiausio tarifo plano [skaičiuoklė](#);
- Vizualiniai [patarimai](#), kaip taupiai naudoti elektrą buityje (pateikiamas virtualus butas su naudingais interaktyviais patarimais);
- Bendradarbiaujant su Lietuvos nacionalinė vartotojų federacija, sukurta naudinga [video](#) atmintinė elektros energijos vartotojams.

Nacionalinė edukacinė programa „Darni mokykla“

Skatinat mokyklų sąmoningumą bei siekiant prisidėti prie darnios, energiją ir aplinką tausojančios visuomenės kūrimo, ESO kartu su partneriais pakvietė šalies ugdymo įstaigas dalyvauti edukacinėje programoje „Darni Mokykla“. 2015 metais projektui pelnius Švedijos verslo apdovanojimų prizą už geriausią 2014 metų socialinės atsakomybės projektą, jis šiuo metu tęsiamas ir toliau (plačiau – www.darnimokykla.lt).

Kraštovaizdžio apsauga

Vietoje senų elektros oro linijų ESO tiesia naujas požemines kabelių linijas vietovėse, kuriose buvusių oro linijų laidai yra ploni ir pavojingai priartėję prie želdinių, o pasenusi infrastruktūra lemia daug gedimų. Kabelinės linijos užtikrina patikimesnį elektros tiekimą gyventojams ir yra saugesnės, taip pat leidžia džiaugtis gražesniu kraštovaizdžiu. 2016 metais buvo nutiesta daugiau kaip 2 tūkst. km požeminių elektros kabelių ir toliau diegtos kitos išmaniojo tinklo priemonės.

Toliau gerindama paslaugų kokybę ESO per 2017 metus planuoja įrengti 94 išmaniojo tinklo įrenginius ir dar apie 2,7 tūkst. km elektros oro linijų pakeisti požeminėmis. Modernios technologijos leis realiu laiku stebėti atskirų tinklo elementų parametrus ar režimus, operatyviau reaguoti į netipines situacijas, greičiau pašalinti gedimus elektros įrenginiuose. Tokiu būdu paslaugų kokybė pagerės beveik 100 tūkst. ESO klientų.

2016 metais rekonstruota 32 vnt. dujų slėgio reguliavimo įrenginių nugriauant senus statinius ir pastatant kraštovaizdžio nedarkančias įrenginių spintas.

Modernios technologijos

Daug dėmesio skiriama ir ESO valdomos dujų sistemos saugumo užtikrinimui. Įvykus avarijai ar netinkamai eksploatuojant dujotiekį, daroma žala aplinkai, patiriami ekonominiai ir socialiniai nuostoliai. Galimybė nuotoliniu būdu stebėti, matuoti ir kontroliuoti dujų tinklą labai svarbi aplinkosauginiu atžvilgiu, nes galimų dujų nutekėjimų atveju, remonto ir rekonstrukcijos darbų metu į aplinką pateks mažiau šiltnamio efektą sukeliančio anglies dvideginio. Todėl kruopščiai stebima dujų skirstomojo tinklo būklė ir diejami nauji sprendimai.

2016 metais Vilniaus regione įdiegtos išmaniosios nuotolinio valdymo sistemos: diagnostikos įranga dujų slėgio reguliavimo įrenginiuose. Per 2017–2018 metus planuojama įdiegti tokią įrangą ir kituose regionuose, kuri leis ne tik užtikrinti didesnę saugumą ir patikimumą, bet ir sumažins CO₂ išmetimą į aplinką apie 157 t per metus.

Aplinkos apsaugos vadybos sistema

ESO dujų veikloje įdiegta ir sertifikuota tarptautinė aplinkos apsaugos vadybos sistema LST EN ISO 14001. 2016 metais atliktas nepriklausomas išorės institucijos priežiūros auditas nenustatė neatitiktųjų ir sertifikato galiojimas buvo pratęstas. 2016 metais mokymo kursą apie standarto reikalavimus išklusė 17 Bendrovės darbuotojų.

2016 metais didesnis dėmesys buvo skiriamas atliekų rūšiavimui bei cheminių medžiagų naudojimui: stebima, kaip rūšiuojamos ir laikomos pavojingos ir nepavojingos atliekos, ar darbuotojai supažindinami su cheminių medžiagų saugos duomenų lapais, ar jie atitinka naujausius tarptautinius ES reglamento REACH (angl. *Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals*) reikalavimus, kaip laikomos cheminės medžiagos, ieškoma alternatyvų pavojingas chemines medžiagas pakeisti mažiau kenksmingomis aplinkai.

2016 metais vadybos sistemą pradėta ir 2017 metų I ketvirtį planuojama baigti diegti elektros skirstymo srityje. Įdiegta ir sertifikuota vadybos sistema padės ne tik užtikrinti sklandų teisinių reikalavimų laikymąsi, bet ir geriau valdyti Bendrovės aplinkos apsaugos aspektus, nuolat vertinti veiksmingumą, tobulinti ir gerinti procesus, susijusius su aplinkos apsauga, laikyti papildomų įsipareigojimų klientams ir visuomenei.

Atmosferos taršos valdymas

Siekiant kuo mažiau teršti atmosferą iš mobilių šaltinių, ESO savo veikloje naudoja ekonomiškus automobilius, kad išmetamų teršalų norma atitiktų aukštus kokybės standarto reikalavimus. Bendrovė eksploatuoja 1 elektromobilį ir 33 automobilius, varomus gamtinėmis dujomis. Palyginimui: šiuo kuru varomų 80 kW galios automobilių CO₂ emisija – 157 g/km. Tuo tarpu 59 kW galios benzinu varomo automobilio – 191 g/km, o 55 kW dyzelinu varomo automobilio – 167 g/km.

Trijuose ESO objektuose yra įrengtos vėjo bei saulės jėgainės. Šie atsinaujinantys energijos šaltiniai leidžia pakrauti akumuliatorius, maitinančius nuotolinio duomenų surinkimo ir valdymo įrangą.

Vienas svarbiausių Bendrovės tikslų kontroliuojant ir techninių priemonių pagalba mažinant atmosferos taršą – suvaldyti galimus nuotėkius paskirstant gamtines dujas.

Siekiant užtikrinti dujų sistemų patikimumą, vykdoma dujotiekių ir jų įrenginių techninė priežiūra, remontas, rekonstrukcija ir modernizavimas. Siekiant išvengti dujų transportavimo nutraukimų dėl trečiųjų asmenų kaltės, prižiūrimi žemės kasimo darbai, platinama informacija apie žemės darbų vykdymą dujotiekių apsaugos zonoje ir kt. Užtikrinant dujų sistemos saugumą ir patikimumą, 2016 metais įverta 10,3 km polietileningų dujotiekių.

2000 km.

Požeminių elektros kabelių

93 proc.

Verslo klientų naudoja elektronines sąskaitas

Išteklių taupymas

Bendrovė nuolat skatina savo klientus atsakyti popierinių sąskaitų ir popierinių atsiskaitymo knygelių.

Klientai į mokėjimo vietą skaitiklio duomenis gali atsinešti tiesiog užsirašę ant lapelio ar užfiksavę kitu sau patogiu būdu, o paprasčiausia atskaityti elektroniniu būdu – ESO savitarnoje. Taip žingsnis po žingsnio pereinama prie nuotolinių aptarnavimo kanalų.

Beveik 93 proc. ESO verslo klientų jau yra perėję prie elektroninių sąskaitų.

Apie planuojamą ar įvykusį elektros energijos tiekimo sutrikimą ir numatomą jo pašalinimo trukmę apie 89 proc. privačių ir apie 96 proc. verslo klientų, pateikusių savo kontaktinius duomenis ESO savitarnoje, informuojami nemokamais pranešimais SMS žinutėmis ir elektroniniais laiškais.

Apie 35 proc. raštų partneriams, rangovams, klientams, tiekėjams ESO išsiunčia elektroniniu paštu. Šis procentas nuolat auga. Pavyzdžiui, centriniame biure Vilniuje arba Klaipėdos regione išsiunčiamų raštų elektroniniu paštu procentas siekia nuo 60 iki 70 proc., kituose regionuose vis dar didesnę dalį sudaro paprastu paštu išsiųsti raštai.

2016 metų rugsėjį įsigaliojo pakeitimai dėl techninės dokumentacijos pateikimo po atliktų remonto ir techninės priežiūros darbų tiek dujų, tiek elektros dalyje. Dabar Bendrovės rangovai visą techninę dokumentaciją teikia elektroniniu formatu. Taip pat 2016 metų rugsėjį pereita prie atliktų darbų aktų pasirašymo elektroninėje erdvėje, jų nebereikia spausdinti. Rangovai skatinami PVM sąskaitas faktūras pateikti tik elektroniniu formatu.

Supažindinimai su Bendrovėje patvirtintais vidaus teisės aktais (tvarkomis, procesinėmis schemomis, politikomis, procedūromis ir pan.) vykdomi elektroninėje erdvėje. Atostogų prašymai, įsakymai komandiruotėms pildomi ir tvirtinami taip pat specialioje elektroninėje erdvėje.

Vidinės Bendrovės komunikacijos įrankis – naujienlaiškis, skirtas darbuotojams, 2016 metais taip pat buvo rengiamas tik elektroniniu formatu.

VISUOMENĖ IR BENDRUOMENĖS

ESO įgyvendina plataus masto ilgalaikius socialinės atsakomybės projektus, skirtus plačiajai visuomenei, įskaitant ir jaunąją kartą. Bendrovė įvairiomis priemonėmis kreipiasi į visus, kuriuos vienija aktyvus vietos bendruomenių, tikslinių grupių įsitraukimas, saugaus elgesio ir efektyvaus energijos naudojimo bei aplinkos tausojimo idėjos.

Bendradarbiavimas su Lietuvos bibliotekomis

2015 metų kovo mėn. su Lietuvos nacionaline Martyno Mažvydo biblioteka buvo pasirašytas susitarimas, kurio

pagrindu 2016 metais buvo toliau bendradarbiaujama įgyvendinant socialinį projektą „Bibliotekos pažangai 2“, siekiant užtikrinti tolesnę kompiuterizuotų savitarnos svetainės www.manogile.lt vietų plėtrą.

Energetikų renginiai visuomenei

Energetikų diena. Didžiausias energetikos bendroves jungianti Nacionalinė Lietuvos elektros asociacija (NLEA), kurios narė yra ir ESO, balandžio 17-ąją kasmet tradiciškai mini Energetikų dieną ir visuomenę kviečia į nemokamus renginius Energetikos ir technikos muziejuje Vilniuje. Lankytojai gali nemokamai susipažinti su šalies energetikos istorija, įtraukiami į interaktyvius žaidimus.

TEDxVilnius. 2016 metų balandžio 2 d. Vilniuje vykusioje šeštojoje progresyvių idėjų ir įkvėpiančių istorijų konferencijoje „TEDxVilnius“ dalyvavo ir renginio partneris ESO, pristatęs stendą, kviečiantį dalintis gera energija. Prie stendo apsilankė daugiau nei 800 renginio dalyvių.

Tyrėjų naktis. Rugsėjo 30 d. vyko mokslo entuziastams ir visuomenei skirtas renginys „Tyrėjų naktis“, pasiūlęs daugiau nei 300 nemokamų renginių visoje Lietuvoje. Prie šios iniciatyvos kartu su „Lietuvos energijos“ grupe prisijungė ir ESO, pasiūliusi apsilankyti unikaliuose Bendrovės valdomuose objektuose.

ESO siūlė gyvai pamatyti, kaip atrodo tikslumu ir preciziškumu pasižyminti Centrinė kalibravimo ir bandymų laboratorija Vilniuje, kur atliekama dujų apskaitos, slėgio, temperatūros, dujų koncentracijos ir elektrinių dydžių matavimo priemonių patikra bei kalibravimas, vykdoma gamtinių dujų tinklais transportuojamų dujų kokybės parametrų kontrolė.

Panevėžio gyventojai ir svečiai galėjo apsilankyti dujininkų praktinio mokymo aikštelėje – vienintelėje Baltijos valstybėse, kur profesionalūs dujininkai išbando ir gali pademonstruoti profesinius gebėjimus įvairiausiose greitos reakcijos ir tikslumo reikalaujančiose dujų nuotėkių šalinimo simuliacijose.

Visuomenės nuomonė

Lietuvos gyventojų nuomonės tyrimas parodė, kad žmonės teigiamai vertina ESO veiklą.

Daugiausiai apklaustųjų nurodė, kad svarbiausios ESO veiklos savybės yra patikimumas (39 proc.), efektyvumas (37 proc.), greitas gedimų pašalinimas (37 proc.), profesionalumas (30 proc.).

28 proc. respondentų pabrėžė, kad jiems yra svarbu, kad Bendrovė rūpintųsi klientais ir atsižvelgtų į jų poreikius.

Informacinė saugumo kampanija „Saugi energija“

2016 metų pavasarį pradėta plataus masto informacinė kampanija, nukreipta į saugų elgesį su elektra ir dujomis, suteikiant naudingų patarimų visuomenei. Per žiniasklaidos priemones – televiziją, radiją, spaudą ir internetą – vykdoma kampanija apėmė su lauko darbų pradžia susijusius saugos dalykus, akcentuojant požeminį ir antžeminį elektros ir dujų tinklus, taip pat edukacinius patarimus apie saugų elgesį šalia elektros tinklo.

Vasaros pabaigoje dalis kampanijos buvo skirta žemdirbiams – apie saugų elgesį šalia energetikos objektų nuimant derlių, taip pat tinkamą vadinamųjų „elektrinių piemenų“ priežiūrą.

2016 metų rudenį vyko saugaus dujinio šildymo kampanija, orientuota į visuomenės švietimą apie tinkamą pasiruošimą šildymo sezonui, taip pat reguliarią dujas naudojančių įrenginių priežiūrą, akcentuoti pagrindiniai dalykai, ką turėtų žinoti gyventojai, buityje naudojantys gamtines dujas.

Parama

ESO paramą visuomenei reikšmingiems projektams, programoms bei veikloms teikia tik koordinuotai per „Lietuvos energijos“ grupės įmonių Paramos fondą, kas leidžia užtikrinti paramos skyrimo skaidrumą ir grupės įmonių socialinės atsakomybės priemonių įgyvendinimą.

„Lietuvos energijos“ grupės akcininko (Finansų ministerijos) sprendimu, paramos fondo biudžetą gali sudaryti visų grupės įmonių įnašai, siekiantys iki 1 procento konsoliduotojo grupės įmonių grynojo pelno, įvertinto eliminuojant netipinės veiklos rezultatai.

Lietuvos energijos paramos fondas 2016 m. paskirstė beveik 620 tūkst. Eurų iš viso 25-ioms veikloms ir projektams, kurie labiausiai atitiko fondo kriterijus bei prioritetus. 2016 metais nacionalinio lygmens paramai buvo nustatytos trys prioritetinės paramos skyrimo kryptys: onkologinėmis ligomis sergančių vaikų, mokslo ir sporto rėmimas.

2016 metais tai pat buvo nustatyta nauja prioritetinė paramos sritis – mokslo ir inovacijų skatinimas.

Paramos fondas remia jaunųjų mokslininkų idėjas, tyrimus ir darbus, kurių įgyvendinimas sustiprintų Lietuvos pozicijas tarptautinėje inovacijų rinkoje, padėtų stiprinti Lietuvos švietimo ir mokslo sistemą, didintų visuomenės susidomėjimą mokslu, įtvirtintų ilgalaikes mokslo, verslo ir visuomenės bendradarbiavimo tradicijas.

Paraiškos Paramos fondui teikiamos kartą per metus nustatyta tvarka ir terminais.

Pateikti paraišką paramai galima per „Lietuvos energijos“ [interneto tinklalapyje esančią skiltį „Atsakingas verslas“](#). Visos tinkamai užpildytos paraiškos perduodamos vertinti Paramos fondo Vertinimo komitetui, kuris atlieka kokybinį paraiškų vertinimą.

Visa informacija apie Lietuvos energijos paramos fondo 2016 metų paramos gavėjus, veiklos ataskaita ir audito išvados skelbiamos „Lietuvos energijos“ [svetainėje](#).

Prevencinis gyventojų švietimas

ESO siekia skatinti atsakingą elgesį su elektros ir dujų skirstomųjų tinklų įrenginiais, didinti gyventojų supratimą apie saugų elgesį ir mažinti neigiamas pasekmes, kylančias dėl neatsakingo ar piktavališko gyventojų elgesio.

2016 metais ESO tęsė aktyvų bendradarbiavimą su Lietuvos savivaldybių seniūnų asociacija. 2016 metų vasarą padidintos rizikos regionuose, kur fiksuojama daugiausiai ESO technologinio turto vagysčių – Biržuose, Šalčininkuose, Pasvalyje, Jurbarko ir Trakuose – vyko informacinė vagysčių prevencijos kampanija, kurios metu pristatyta esama situacija, diskutuota vagysčių iš ESO transformatorinių, nelaimingų atsitikimų prevencijos temomis.

Bendrovės Prevencijos skyriaus atstovai susitiko su 30 įvairių bendruomenių atstovais: seniūnais, bendruomenių lyderiais, policijos ir žiniasklaidos atstovais.

2016 metais parengti prevenciniai plakatai dėl ESO technologinio turto vagysčių ir neatsargaus elgesio prie skirstomųjų tinklų, vykdytos plataus masto televizijos kampanijos, kurių metu rodyti 2 vaizdo reportažai („Kodėl būtina pranešti apie elektros vagystę“, „Didžiausi pavojai gali būti matomi“). Šie vaizdo klipai daugiau nei 600 kartų buvo parodyti per įvairius šalies televizijos kanalus.

2016 metų birželį atliktas netradicinis socialinis eksperimentas „Kaip praeiviai reaguoja į technologinio turto vagystę?“, kurio metu stebėta, kaip gyventojai dienos metu masinio susibūrimo vietoje reaguoja į įtartina pašalinių asmenų elgesį.

ESO tiki, kad vienas svarbiausių veiksmų kovoje su vagystėmis yra gyventojų pilietiškumas. Gyventojų pranešimai padeda operatyviai nustatyti pažeidėjus, sutvarkyti pažeistus įrenginius, kol nebuvo nutrauktas elektros energijos ar gamtinių dujų tiekimas gyventojams.

Remiantis gautais pranešimais aptikti 7 neteisėto elektros energijos naudojimo atvejai, 12 neteisėtų gamtinių dujų naudojimo atvejų.

2016 metais, palyginus su 2015 metais, bendras vagysčių elektros ir dujų srityje padarytų nuostolių skaičius stipriai sumažėjo, vieninteliame Klaipėdos regione nuostolių skaičiai išaugo.

Siekiant užkirsti kelią vagystėms iš skirstomųjų tinklų įrenginių, ESO bendradarbiauja su kitomis stambiomis Lietuvos įmonėmis, kurios susiduria su panašiomis problemomis, taip pat Antrinio perdirbimo ir komunalinių atliekų tvarkymo įmonių asociacija. Visuose Bendrovės padaliniuose šalies mastu stengiamasi įtraukti vietos bendruomenes, ieškoma dialogo, ESO prevencijos specialistai dalyvauja susitikimuose su seniūnais, bendruomenių lyderiais, savivaldybių ir kitų institucijų atstovais

ESO ir Valstybinė darbo inspekcija (VDI) 2016 metų rugsėjo 14 d. pasirašė bendradarbiavimo susitarimą, kuriuo sutarė keistis informacija apie pastebėtus nelegalaus darbo arba neteisėto prisijungimo prie elektros ir dujų tinklų atvejus.

Susitarimas numato, kad ESO, kurio apie 90 proc. objektų remonto ir rekonstrukcijos darbų atlieka viešuosius pirkimus laimėję rangovai, įtaręs ar pastebėjęs darbo santykių ar darbuotojų saugos pažeidimus, apie tai nedelsdamas informuos VDI.

Savo ruožtu VDI inspektoriai įsipareigoja stebėti, ar tikrinamose darbo vietose nėra elektros, dujų instaliacijos pažeidimų, ar nėra nelegalių prisijungimų. Apie įtariamus ar pastebėtus pažeidimus operatyviai informuojamas ESO.

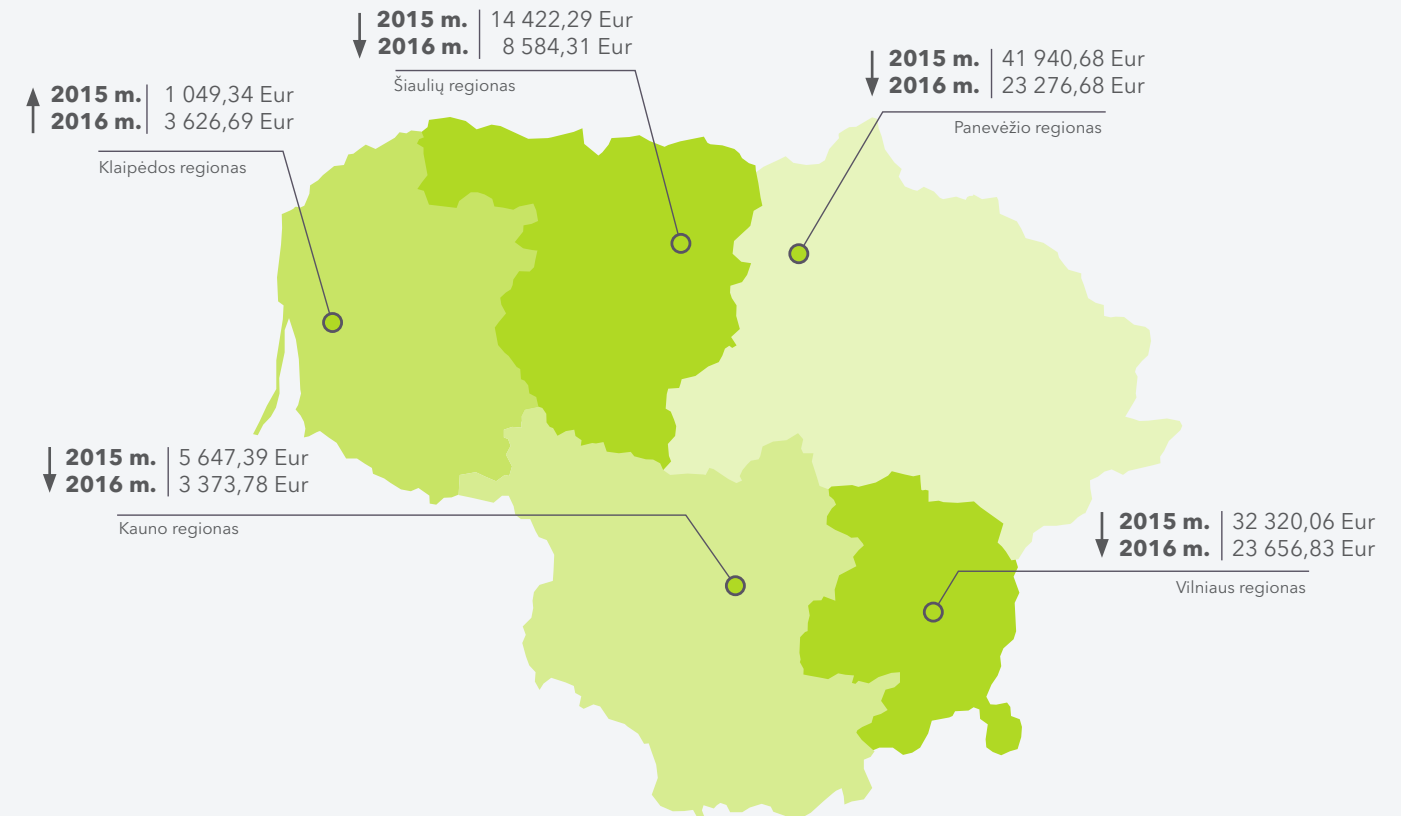
Energija į mokyklą

Aktyviai bendraujama ir su mokymo įstaigomis. Nauja 2016 metų iniciatyva – „Energija į mokyklą“.

Idėja įgyvendinti šią iniciatyvą ir skatinti jaunosios kartos švietimą kilo atsižvelgus į turimą informaciją, kad į nusikalstamą veiką įtraukiami ir nepilnamečiai. Bendrovės Prevencijos skyriaus darbuotojai per 2016 metus aplankė 14 skirtingų probleminiuose regionuose veikiančių mokymo įstaigų.

Susitikimuose su moksleiviais buvo diskutuota vagysčių iš transformatorinių, nelaimingų atsitikimų temomis. Susitikimuose su Prevencijos skyriaus darbuotojais iš viso dalyvavo daugiau nei 700 mokinių.

Vagysčių nuostolių dinamika regionuose 2015–2016 metais

ATASKAITOS TURINYS IR ASPEKTŲ RIBOS

Ataskaitos turinys parengtas atsižvelgiant į ESO vykdomą veiklą, ilgalaikę strategiją bei įvertinus ilgalaikėje perspektyvoje Bendrovei svarbiausius aspektus, taip pat galiojančias politikas.

Pateiktoje informacijoje atspindi tiek teigiami, tiek neigiami organizacijos atsakingo veiksmingumo aspektai. Informaciją siekiama pateikti taip, kad būtų galima lyginti su kitų organizacijų veiksmingumu.

Pateikiama informacija yra pakankamai tiksli ir detali, suprantama ir aiški, kad leistų suinteresuotoms pusėms įvertinti organizacijos veiklą. Ataskaita yra pateikta laiku, pagal numatytą grafiką.

Ataskaitos informacija renkama, analizuojama ir atskleidžiama taip, kad būtų galima įsitikinti jos kokybe ir aspektų reikšmingumu. Pastebėtina, kad ribų ir reikšmingų aspektų nustatymas įtraukiant suinteresuotąsias šalis, po įmonių sujungimo, nebuvo vykdytas, tai planuojama padaryti 2017-2018 metais.

Bendrovei ESO reikšmingi aspektai:

Ekonomika:

Ekonominis veiksmingumas, rinka, netiesioginiai ekonominiai poveikiai

Aplinkosauga:

Eksplatuojama įranga, produktai ir paslaugos

Socialinė sritis:

Švietimas ir mokymas, vietos bendruomenės, nediskriminavimas

Suinteresuotosioms šalims reikšmingi aspektai:

	KLIENTAI	VISUOMENĖ	REGULIATORIAI	ENERGETIKOS SEKTORIUS	AKCININKAI
Elektros energijos ir gamtinių dujų skirstymo veiklos užtikrinimas	+	+	+	+	+
Veiklos efektyvumas ir skaidrumas	+	+	+	+	+
Greitas elektros ir dujų skirstomųjų tinklų atstatymas po avarijų	+	+	+	+	+
Elektros ir gamtinių dujų tinklo įrenginių saugumas	±	+		+	+
Operatyvus informavimas ir greitas problemų sprendimas	+	+	+	+	+
Vizualinės taršos mažinimas	+	+		+	
Partnerystė vykdant energetinio efektyvumo tyrimus ir socialinės atsakomybės projektus	+	+		+	+
Elektros ir dujų tinklų įtaka gyvūnijai ir gamtai		+	+		+
Įrenginių triukšmo lygis		+			

Reikšmingų aspektų ribos Bendrovės viduje ir už jos ribų

Reikšmingi aspektai	Aspekto ribos	Poveikio grupė
Ekonominis veiksmingumas	Vidus ir išorė	Akcininkai
Rinka	Išorė	Klientai, akcininkai, energetikos sektorius
Netiesioginiai ekonominiai poveikiai	Išorė	Klientai, akcininkai, energetikos sektorius
Biologinė įvairovė	Išorė	Regulatoriai, visuomenė
Produktai ir paslaugos	Išorė	Klientai, visuomenė
Švietimas ir mokymas	Vidus	Darbuotojai
Nediskriminavimas	Vidus ir išorė	Darbuotojai, regulatoriai
Vietos bendruomenės	Išorė	Visuomenė

Suinteresuotų šalių įtraukimas

ESO siekia kurti dialogą su jos veikla suinteresuotomis šalimis. Bendrovė nustatė tokias suinteresuotas šalis:

Pagrindiniai reikalavimai suinteresuotų grupių identifikavimui ir jų atranka

Pagrindinė Bendrovės strateginė kryptis – didinti įmonės vertę ilguoju laikotarpiu. Išskiriamos pagrindinės 5 pagrindinės suinteresuotų šalių grupės ir jose nurodomos suinteresuotos šalys. Šios suinteresuotų šalių grupės analizuotos rengiant ESO 2016-2020 metų investicijų planą.

Siekiant įvardinto tikslo, svarbu subalansuoti visų suinteresuotų šalių poreikius: akcininkų, klientų, investuotojų, darbuotojų bei įvairių visuomenės grupių.

ESO turi ypač didelę reikšmę už bendrovės ribų dėl savo teikiamų paslaugų specifikos – elektros energijos perdavimas yra reikšmingas visuose ekonominiuose lygiuose, taip pat ir kiekvienam šalies gyventojui atskirai.

Vidaus suinteresuotos grupės atrinktos vadovaujantis įmonės ilgalaikę veiklos strategiją. Išorinės suinteresuotos grupės atrinktos remiantis Lietuvoje galiojančiais nacionaliniais ir ES teisės aktais, reglamentuojančiais įmonės veiklą, o taip pat įmonės įdirbiu bei patirtimi bendradarbiaujant su visuomeninėmis grupėmis.

Bendrovės požiūris į suinteresuotųjų šalių įtraukimą

ESO siekia aktyviai bendradarbiauti su kiekviena įvardinta suinteresuota grupe.

Į ataskaitos rengimą buvo įtraukti tiek Bendrovės darbuotojai, tiek vadovai. Už socialinės atsakomybės veiklų vystymą Bendrovėje atsakingi specialistai, atsižvelgdami į vykstančias veiklas ir bendradarbiavimą, identifikavo ir ruošdamiesi ESO investicijų plano pristatymui, į suinteresuotų šalių apklausas įtraukė ir klausimus apie atskiras socialinės atsakomybės sritis.

Rodiklių indeksas pagal GRI

Bendrujų ataskaitos rodiklių sąrašas		
Rodiklio kodas pagal GRI Standards	Aprašymas	Puslapis Socialinės atsakomybės ataskaitoje
Strategija ir analizė		
GRI 102-14	Aukščiausias pareigas einančio Bendrovės vadovo žodis apie darnaus vystymosi reikšmę organizacijai	5
Bendrovės apibūdinimas		
GRI 102-1	Bendrovės pavadinimas	4
GRI 102-2	Bendrovės veikla, pagrindiniai prekės ženklai ir paslaugos	10
GRI 102-3	Bendrovės pagrindinės būstinės adresas	13
GRI 102-4	Šalys, kuriose bendrovė veikia	13
GRI 102-5	Nuosavybės tipas ir teisinė forma	10
GRI 102-6	Rinkos, kuriose Bendrovė veikia (pagal geografines ribas, sektorius, klientus, ir t. t.)	10
GRI 102-7	Bendrovės dydis	10
GRI 102-8	Darbuotojų skaičius	15
G4-11	Procentinė visų darbuotojų dalis, kuriems taikomi kolektyvinės sutarties susitarimai	16
GRI 102-9	Organizacijos tiekimo grandinė	14
GRI 102-10	Svarbūs pasikeitimai atsakomybės laikotarpiu (dėl Bendrovė dydžio, struktūros)	10
GRI 102-11	Atsargumo principo paisymas	14
GRI 102-12	Išorinės ekonominės, aplinkosauginės ir socialinės iniciatyvos	31-33
GRI 102-13	Narystė nacionalinėse ir tarptautinėse organizacijose	12
Etika ir integralumas		
GRI 102-16	Organizacijos vertybės, principai, standartai ir normos susijusios su elgsenos ar etikos kodeksais	8
Bendrovės valdymas		
GRI 102-18	Bendrovės valdymo struktūra	13
GRI 102-19	Deleguoti įgaliojimai	11
GRI 102-20	Vadovaujančio lygmens Bendrovės atstovų priskyrimas ir atstovavimas finansų, aplinkosaugos, socialinės atsakomybės sričiai	12
GRI 102-21	Atsakomybė teikiant informaciją / konsultacijas akcininkams finansų, aplinkosaugos, socialinės atsakomybės klausimais	11
Nustatyti reikšmingi poveikiai ir ribos		
G4-17	Susijusių įmonių sąrašas (kurios įtrauktos į konsoliduotą ataskaitą)	36
G4-18	GRI ataskaitos turinys ir aspektų ribos	34
G4-19	Reikšmingi aspektai, kurie buvo nustatyti apibrėžiant ataskaitos turinį	34
G4-20	Kiekvieno reikšmingo aspekto ribos	34
G4-21	Reikšmingų aspektų ribos už bendrovės ribų	35
G4-22	Poveikis, atsiradęs pasikeitus bet kokiems ankstesniems ataskaitų duomenims	10
G4-23	Reikšmingi pakeitimai turinio ir aspektų ribų atžvilgiu, lyginant su ankstesnėmis ataskaitomis	10
Suinteresuotųjų šalių įtraukimas		
G4-24	Suinteresuotų grupių, susijusių su organizacija, sąrašas	36
G4-25	Pagrindiniai reikalavimai suinteresuotų grupių identifikavimui ir jų atranka	36
G4-26	Organizacijos požiūris į suinteresuotųjų šalių įtraukimą, pobūdis, pagal suinteresuotųjų šalių grupių tipą	36
G4-27	Pagrindinės temos, kurios buvo diskutuojamos su suinteresuotomis šalimis	35
Ataskaitos parametrai		
G4-28	Ataskaitos laikotarpis	4
G4-29	Ankstesnės ataskaitos data	4
G4-30	Ataskaitos dažnumas	4
G4-31	Kontaktiniai duomenys asmens, kuris gali atsakyti į klausimus apie ataskaitą	4
G4-33	Organizacijos politiką ir praktiką dėl ataskaitos išorinio audito	4
Valdymas		
G4-34	Bendrovės valdymo struktūra, įskaitant aukščiausio lygio komitetus	11-13

Bendrovės poveikių ir specifinių rodiklių sąrašas			
Poveikis	Apibūdinimas, atskleistas valdymo būdas ir rodiklis	Išorinė patikra	Puslapis / Šaltinis
Ekonomika			
Ekonominis veiksmingumas	Tiesioginė gauta ir paskirstyta ekonominė nauda	Atlikta	Metinė ataskaita 41
Rinka	Palyginimas darbuotojų standartinio darbo užmokesčio su minimalia alga	Neatlikta	Socialinės atsakomybės ataskaita 18
Netiesioginiai ekonominiai poveikiai	Investicijų į infrastruktūrą bei paslaugas plėtra ir poveikis	Atlikta	Metinė ataskaita 66-69
Aplinkosauga			
Biologinė įvairovė	Išsaugotos ar atstatytos buveinės (G4-EN13)	Neatlikta	Socialinės atsakomybės ataskaita 26
Produktai ir paslaugos	Bendrovės produktų ir paslaugų poveikio aplinkai švelninimo priemonės (G4-EN27)	Neatlikta	Socialinės atsakomybės ataskaita 27-29
Socialinė sritis			
Švietimas ir mokymas	Programos, skirtos darbuotojų įgūdžių gerinimui bei mokymuisi visą gyvenimą, užtikrinančios darbuotojų darbingumo tęstinumą ir padedančios valdyti karjerą (G4- LA10)	Atlikta	Metinė ataskaita 69-71
Nediskriminavimas	Diskriminacijos incidentų skaičius ir veiksmai, kurių buvo imtasi spręsti incidentus, susijusius su žmogaus teisių pažeidimais (G4- HR3)	Neatlikta	Socialinės atsakomybės ataskaita 15
Vietos bendruomenės	Padalinių, kuriuose įtraukiamos vietos bendruomenės, įvertinant poveikį ar plėtros programas (G4-SO1)	Neatlikta	Socialinės atsakomybės ataskaita 27-28

